

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 123, ЧИСЛО 47, П'ЯТНИЦЯ, 18 ЛИСТОПАДА 2016 РОКУ

1893

Vol. 123, No. 47, FRIDAY, NOVEMBER 18, 2016

\$2.00

ПРОВІДНА ТЕМА ДНЯ

Хто кого і хто що вибирає?

Петро Часто

На тлі перемоги Дональда Трампа у президентських виборах в США всі інші новини світу потьмяніли і відійшли на задній план. Багато хто, і не тільки в Америці, розгублений цією перемогою, несподівана вона і для України, де занадто просто, на чорно-біле, розділили очікування від двох супротивних кандидатів. Майже всі українські засоби масової інформації взяли сторону Гуларі Клінтон – як, мовляв, прогнозованого прихильника і захисника суверенної України. Одне поважне видання за два дні до цих виборів втішало своїх читачів, що ось прийде до Білого Дому американська „залізна леді“ – і Володимирові Путінові буде капут. Отак би й спитати того наївного автора: а як не прийде? Тоді капут Україні?

Нема в українській політичній думці нічого безглуздішого й нічого шкідливішого, ніж сподівання на добру чужу силу. „Хто визволить, той у неволю візьме“, – пророче застерігала безсмертна Леся Українка. Захист України – лише в її дітях, в синах і дочках, в людях з чистим, вірним серцем. Не в комерсантах, котрі перетворили державну політику у спосіб власного збагачення. Не в сотнях безпорадних партій, котрі так безвідповідально розпорозують і виснажують силу суспільства. І не в самозакоханому інтелектуальному прошаркові, що все шукає за „українською національною ідеєю“, не розуміючи, що рушійні ідеї виникають не з соціологічних теорій чи кабінетних філософських систем, а з внутрішнього життєвого гону, з бажання жити, з почуття обов'язку вийти живими з усіх випробувань – святого обов'язку перед наступними поколіннями і перед Богом.

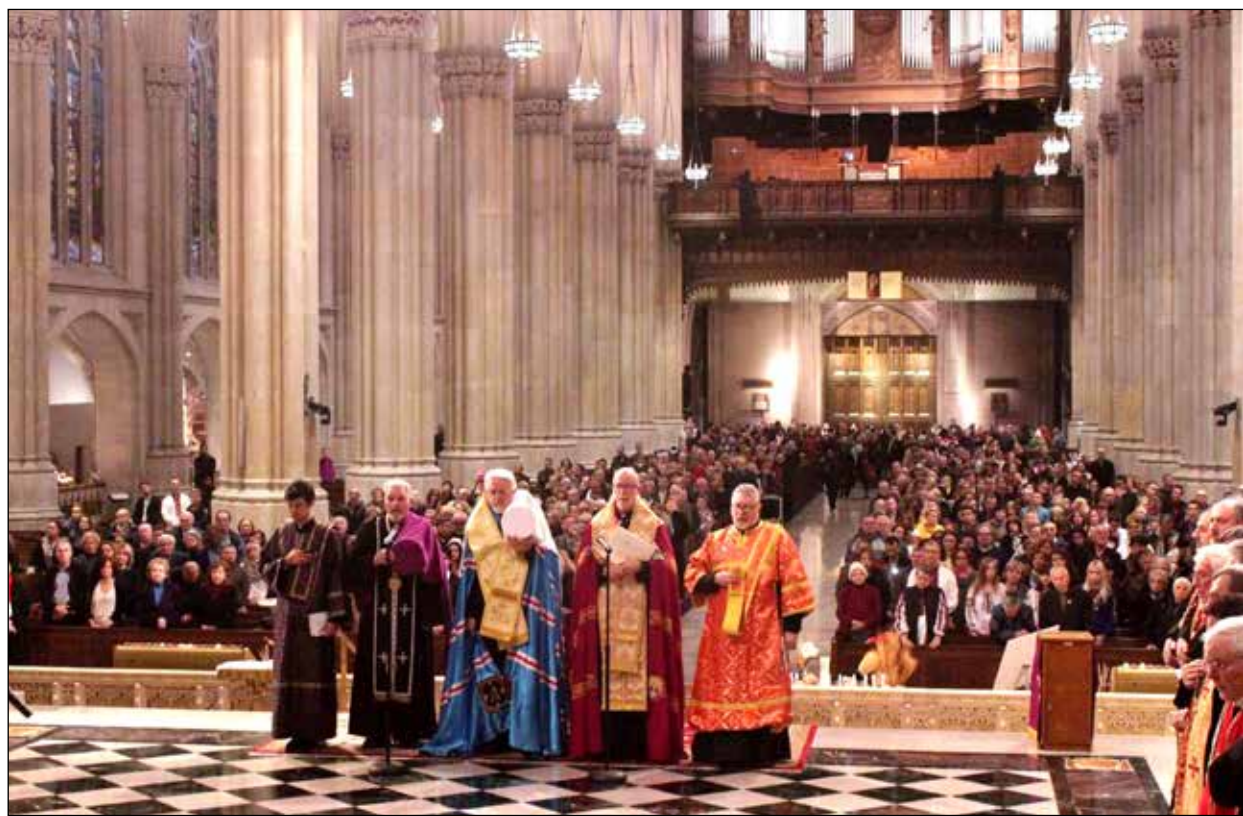
Ті, що вмирили під Берестечком, на Маківці, під Крутами, в Холодноярській республіці, в Українській Повстанській Армії, в сибірських конццентрах, і тепер, в Революції Гідності, не чекали, поки хтось зформулює для них „національну ідею“ – вона горіла живим вогнем у їхній грудях.

Так завжди було, так завжди буде, і не відмова від свого, а любов до свого є надійною основою порозуміння між народами і державами. Саме тому глобалізаційний вітер з його все очевиднішим лівацьким змістом натрапив, не міг не натрапити, на правий опір. Це не означає фатальної поразки демократії, але означає дуже серйозний виклик для неї: чи зуміє вона зрівноважити ці двоє крил, праве і ліве, для дальшого лету, котрий можна було б вважати насправду прогресивним? Стереотипні політичні підходи й оцінки вже не працюють. Навіть найвидатніші політологи розминаються з реальністю.

„Поява Трампа в політиці і зростання підтримки ультраправих в Європі є свідченням кризи верховенства права. Путін і Трамп гра-

(Закінчення на стор. 14)

У Нью-Йорку вшанували пам'ять жертв Голодомору

Митрополит Української Православної Церкви США Антоній, Єпископ Павло Хомницький та Єпископ-емерит Василь Лостен з Української Католицької Церкви очолили Панахиду в Катедрі св. Патрика. (Фото: Ірена Реєнт-Савіяно)

НЬЮ-Йорк. – Сотні американських українців, друзів і спонзорів України прибули 12 листопада до Катедрі св. Патрика на щорічну пропам'ятну програму, присвячену пам'яті

жертв Голодомору-геноциду 1932-1933 років в Україні.

(Закінчення на стор. 18)

Україна відзначила 40-річчя Української Гельсінкської Групи

Георгій Лук'ячук

КИЇВ. – 9 листопада Україна відзначила 40-річчя створення Української Гельсінкської Групи (УГГ). Засновниками УГГ у 1976 році виступили письменник Микола Руденко (керівник групи), Оксана Мешко, Левко Лук'яненко, Мирослав Маринюк, генерал Петро Григоренко, Ніна Строката, Іван Кандиба, Олексій Тихий, Микола Матусевич.

Пізніше до них долучилися Василь Романюк (Патріарх Володимир), Юрій Шухевич, Іван та Надія Світличні, В'ячеслав Чорновіл, брати Михайло і Богдан Горині, Євген Сверстюк, Юрій Бадзьо, Зіновій Красівський, Святослав Караванський, Іван Сокульський, Анатолій Лупиніс, Степан Хмара, Раїса Руденко, Микола Плахотнюк, Петро Рубан, Богдан Ребрик, Микола Горбаль, Василь Овсієнко, Олесь Шевченко та інші патріоти України.

З нагоди річниці УГГ в Києво-Могилянській академії відбулася наукова конференція, а в Будинку вчителя –

святковій урочистості. Численна делегація правозахисників відвідала та вшанувала квітами могили членів УГГ, похованих на Байковому цвинтарі.

Групу членів УГГ прийняв Президент України Петро Порошенко, який висловився за розширення в підручниках історії розділу, присвяченому слаavnій сторінці боротьби українських патріотів за незалежність нашої держави.

Ветерани Української Гельсінкської Групи вшановують пам'ять Патріарха Володимира Романюка біля Софійського Собору.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Відкрилась виставка про Чорнобиль

НЮ-ЙОРК. – 3 підтримкою Міністерства закордонних справ та Постійного представництва України при ООН 8 листопада в штаб-квартирі ООН відкрилась мультимедійна виставка „Chornobyl360“, присвячена 30-й річниці аварії на Чорнобильській атомній електростанції. У церемонії відкриття взяв участь Міністер закордонних справ України Павло Клімкін. Виставка складається з двох частин: інтерактивного документального фільму „Chornobyl360“, який є доступний для перегляду за допомогою масок віртуальної реальності, а також чорнобильних фотознімків зони відчуження, виконаних в аналоговій техніці. Проект поєднує в собі всі галузі сучасного аудіовізуального мистецтва: фото, відео, аудіо, віртуальну реальність, відтворюючи цілісно всю історію найбільшої в світі техногенної аварії. Виставка доступна для перегляду в ООН до 18 листопада. (Міністерство закордонних справ України)

■ Спалили прапор України

ВАРШАВА. – Посольство України в Польщі 12 листопада засудило спалення державного прапора України на „Марші незалежності“ у Варшаві й очікує від польської сторони реакції на цей інцидент і покарання зловмисників, заявив тимчасовий повірник у справах України в Польщі Василь Зварич. Посольство України готує офіційну ноту до Міністерства закордонних справ Польщі з приводу цього інциденту. На День незалежності Польщі 11 листопада кілька молодиків ультранационалістичного спрямування кинули на землю прапори України, потоптали їх, а потім спалили з грубою лайкою на адресу „УПА і Бандери“. („Укрінформ“)

■ Відкрилась виставка Малевича

КИЇВ. – 11 листопада в арт-просторі „Second Floor Art Center“, в Адміністрації Президента України, відкрилась виставка „Малевич. Поза межами полотна“, присвячена відомому українцеві – Казимирові Малевичу. Представлено 16 полотен простої, але водночас складної екосистеми. Кубики конструктора, з якого зібрано світ звичних нам речей, створюють враження всесвіту К. Малевича, який докорінно вплинув на розвиток візуального мистецтва, архітектури та дизайну. Мета виставки – „повернути“ мистця Україні та відновити історичну справедливість. Найвідоміші дослідники творчості К. Малевича зробили висновок: авангард зовсім не російський, він – український. І про це свідчать знайдені сенсаційні тексти, написані самим художником. (Прес-служба Адміністрації Президента України)

■ Метою Саакашвілі є дострокові вибори

КИЇВ. – 11 листопада колишній голова Одеської обласної державної адміністрації Михайло Саакашвілі оголосив про створення „нової широкої політичної сили“, метою якої є дострокові вибори парламенту України. „Нашою метою є зміна нинішньої так званої політичної еліти, яка контролює Раду, Кабінет міністрів і всі гілки влади в Україні. Нашою метою є дострокові парламентські вибори, у якнайкоротші терміни“, – сказав М. Саакашвілі у Києві. („Укрінформ“)

■ Багато залежить від радників президента

ВАШІНГТОН. – Саме Президент Дональд Трамп визначатиме конкретні кроки США на міжнародній арені, каже американський політолог Адріян Каратницький з аналітичного центру „Атлантична рада“. А. Каратницький 11 листопада закликав пильно придивлятися до людей, які оточуватимуть Д. Трампа. Якщо новий президент делегуватиме свої уповноваження і прислухатиметься до членів Адміністрації, то варто зауважити, хто стане його радником з питань національної безпеки, державним секретарем. У Адміністрації можуть отримати вплив такі люди як Майкл Флін, якому закидають некоректне ставлення до путінського режиму, або Нют Гінґріч, один із радників Д. Трампа під час виборчої кампанії, чи сенатор Боб Коркер, який закликав рішуче діяти проти російської агресії в Україні разом із сенатором Джефом Сешинсом. (Радіо Свобода)

УКРАЇНА – ЕВРОПА

Кінець європейських шаманів

Максим Михайленко

За три останні роки українська нація зазнала чималих людських, економічних та психологічних втрат одночасно в історичному за масштабом герці як за відстоювання свого суверенітету, так і заради приєднання до спільноти цивілізованих народів в Європейському Союзі.

Слід наголосити – жодну з націй, що зараз належать до ЄС, ніколи не ставили в умови, коли за цей вибір вона мусила заплатити кров'ю, глибоким шоком війни та руйнацією фактично половини господарської системи.

У цьому ж контексті ми пережили сплеск швидкої інфляції, багаторазове підвищення тарифів, зростання податків і трикратну девальвацію національної валюти.

Коли ворог нашіптує нам, що всього цього „могло б і не бути, якби Україна перетворилася на провінцію Росії“, в цьому звісно є логіка чорного сумління. Проте, це ще раз підтверджує, що такою є плата (тим більше, що нічого безоплатного не буває в принципі) за зроблений вибір на користь Об'єднаної Європи.

Перечитаємо сказане вище ще раз і замислимося на мить.

А тепер коротко подивимося на те, що нам сьогодні (не рік, не два і не три тому) пропонує ЄС.

Днями профільний віце-прем'єр Івана Клімпуш-Цинцадзе розповіла, що чергова (мабуть так це слід розуміти?) затримка з наданням Україні безвізового режиму полягає у невизначеності, хто саме — Європейська Рада чи Європейський Парламент матиме повноваження призупинити (!?) дію безвізового режиму.

Тобто, Київ уже змирився з — так, це прозвучить образливо — третьосортністю своєї ролі серед країн, які мають чи тільки матимуть право вільного пересування Шенгеном. Тому що ніша другосортних вже зайнята — це Румунія та Болгарія, яким і дотепер не дозволяють видавати власні Шенгенські візи.

За що саме українці (знов — початок статті) мають терпіти подібне знущання?

За помилки Берліну у власній міграційній політиці? За небажання США та Великої Британії, частини інших союзників НАТО (на честь Франсуа Оланда – Париж тоді був готовий іти в бій!) ще в 2012-2013 роках скинути Башара аль-Асада і мінімізувати майбутні (тобто нинішні) наслідки сирійської кризи? Не з'явилось б ані ІДІЛ, не сталося б жахливих терактів у Західній Європі. Чи за глупство західних провідників, які довірилися колишньому шпигуну із збоченою свідомістю мафіозі, який вже рік по тому накинувся на Україну?

Який стосунок до всього цього (крім, звісно, як жертви) мають українці, яким можливо нададуть право відвідувати ЄС 90 днів раз на шість місяців — право, яке Брюсель (власне, Берлін і Париж) хоче на порушення власного союзного законодавства (Acquis Communautaire) отримати можливість у будь-який момент забрати?

Нас переконують тим, що, мовляв, це ж формальність (і справді, будь-що погодити чи скасувати у ЄС — величезна проблема). Ні, це не дрібниця, бо ми вже бачили як на шмат паперу перетворився значно важливіший для системи міжнародних відносин (центрального для Угоди про нерозповсюдження ядерної зброї і технологій) після холодної війни „Будапештський меморандум“. І чимало інших угод, гарантій, тощо.

Нас переконують тим, що, мовляв, ми нічим не можемо зарадити накиданню українцям цього ставлення як до третьосортних. Можливо, але „підписувати одне — робити інше“ це новий етико-правовий стандарт ЄС? Раптом не через це ЄС залишився без Великої Британії?

Можемо єдине — як перша сучасна європейська нація, що закінчила своє формування шляхом високотехнологічної громадянської революції — здійснювати і нарощувати моральний тиск на посадовців ЄС та політиків країн Західної Європи, які і самі чудово знають, що вчиняють українцям кривду. Це

вже не раз працювало, просто це трохи важча і довша кампанія: дипломатично, хоч із презирством погодитись на цю криву пропозицію, але створити стратегічний тиск на політичну класу ЄС із вимогою скасувати дію цього механізму стосовно України.

Тепер друге і важливіше.

Також днями газета Financial Times познайомила нас із „проблемою“ (нам би його проблеми), з якою стикнувся Марк Рютте, прем'єр Нідерландів. Пан Рютте ніби наш „друг“, переконаний єврооптиміст та прибічник розширення ЄС і поглиблення інтеграції. Мабуть. Також, цілком можливо, що він непогана людина. Але поганий політик.

Тому що, зпершу сприймати всерйоз рекомендаційний референдум, в якому прийняла участь третина громадян, з питання, яке вже а) вирішене, б) не належить до компетенції національного уряду, може або слабкий, не впевнений у собі лідер, який трясеться за піввідсотка голосів (фріки-єврофоби в Нідерландах все одно не проголосують за партію М. Рютте), або політик двоєдушний, в крайньому випадку — дурень.

Адже важко назвати по-іншому, аніж абсурдною ситуацію, в якій уряд, який нібито із повагою ставиться до власного, союзного та міжнародного права намагається заднім числом (!?) переписати підписану угоду на догоду чи-то кільком ксенофобам у власному парламенті, чи-то на догоду російському диктаторові, який збив літак із громадянами цієї країни. Не слід вважати, пане Рютте, що всі навколо наївні чи дурні, і не розуміють, що позицією Нідерландів, спрямованою фактично на остаточний підрич єдності ЄС керує банальне і аморальне боягузство, а в цей критичний час до того ж і зрадницьке стосовно мільярдів людей західної цивілізації та культури. До 1 листопада, як пише Financial Times, М. Рютте мав визначитись — мусимо визначитись і ми.

А саме.

Україна за жодних обставин не повинна погоджуватись на ратифікацію Європейською Радою Угоди про політичну асоціацію та поглиблену і розширену зону вільної торгівлі в якій окремо зазначалося би, що Україна за жодних умов не може приєднатись до ЄС. Саме таку злочинну безглуздість пропонують нам схибнутий на своєму переляці від жалюгідного та огидного Володимира Путіна нідерландський уряд. Хоча хто тут жалюгідніший?

Наразі, ані Київ, ані Брюсель, де ще мають клепку аби розуміти чому це, по-перше, сором, а по-друге, хто ж буде підписувати з ЄС надані будь-які угоди, якщо їх треба погоджувати із будь-якою голяндською короною — на це не погоджуються.

Відповідно, якщо Нідерланди — що вже порушили правову логіку, як було сказано вище — бльокують ратифікацію Угоди (а відповідно шкодитимуть і подовженню її де-факто, так, як вона діє з 1 січня 2016 року), Київ має проявити характер і також зробити кроки до заморожування такого „гібридного“ неподобства.

Власне, це буде саме крок Нідерландів до розвалу ЄС в його нинішньому вигляді. Жодної української провини в цьому немає — більше того, прогляньте цей текст із початку. А ми знайдемо собі тих партнерів у тій ж Європі і далі на захід, північ і південь у кого все гаразд із головою, здоровим глуздом та силою духу.

Ніколи не слід дозволяти будь-кому та з будь-яких причин знущатись з України. Яка тільки-но кров'ю відстояла власний суверенітет.

Третє, найкоротше і останнє.

Шепочуть — та ж європейці дають нам гроші, хіба із ними так можна?!

По-перше, це не такі великі гроші, аби так козачкувати.

По-друге, ми втратили на порядок більше – \$90 млрд, половину ВВП. Хто недооцінив загрозу з боку мафіозної московської держави? Хто обмежувався „величезною стурбованістю“? Захистив нас і справді швайца-

(Закінчення на стор. 4)

ТОЧКА ЗОРУ

Чому ЄС відмовився від нових санкцій проти Росії?

Владислав Кудрик

Як впливає з матеріалу в діловому британському виданні „Financial Times“, провідні європейські країни – Франція, Німеччина і Велика Британія хотіли включити в заяву за підсумками саміту Європейського Союзу, що відбувся 20-21 жовтня у Брюсселі, вимогу про нові санкції проти Росії. Йшлося про санкції проти окремих персоналій і організацій, які підтримують сирійський режим Башара Асада. Не внесли цей пункт у заяву через позицію Прем'єр-міністра Італії Маттео Ренці, який висловив здивування – мовляв, як розширення європейських санкцій проти Росії допоможе встановити мир у Сирії.

М. Ренці виступав проти сильніше за інших, але ініціативу Берліну, Парижу і Лондону, як стверджується у статті, також не підтримали Австрія, Греція, Кіпр та Іспанія. У результаті можливість санкцій проти Росії так і не була позначена в підсумковій заяві Європейської Ради. Хоча країни ЄС „рішуче засудили“ атаки урядових сил Сирії та її союзників, особливо Росії, на цивільне населення Сирії.

Також у тексті є формулювання, що ЄС „розглядає всі можливі заходи на випадок продовження нинішніх жорстокостей“. У заключній заяві голова ЄС Дональд Туск підкреслив, що Євросоюз не хоче створювати напруженість у стосунках з Росією, але не збирається поступитися своїми „цінностями і принципами“. Президент Франції Франсуа Оланд також остеріг, що коли в Сирії так піде і далі, то під санкції потраплять і перші люди режиму Б. Асада, і Росія.

Такий підсумок, втім, не став несподіванкою, адже перед початком саміту Верховний представник ЄС з питань загальної зовнішньої політики і політики безпеки Федеріка Могеріні стверджувала, що на з'їзді жодні рішення щодо санкцій проти Росії не прийматимуть. Хоча останні тижні провісників нових заходів проти Росії було досить. Низка провідних європейських політиків закликала розширити санкції через російсько-сирійську облогу Алеппо: Президент Литви, міністри закордонних справ

Польщі та Швеції, окремі європарламентарі, а неопублічно, за неофіційною інформацією, навіть Канцлер Німеччини Ангела Меркель. Вона називає дії Росії в Сирії „повністю нелюдськими“.

Незважаючи на очевидне загострення діалогу між західними країнами та Росією через Сирію, схоже, що найближчим часом санкції не посилюватимуть. Хоча Росія напевно надасть європейцям ще не один привід для такого рішення своїми діями в цій близькосхідній країні.

Експерт українського Фонду „Майдан закордонних справ“ Олег Білоколог називає відсутність санкцій проти Росії через Сирію повним провалом європейської дипломатії:

„Ситуація триває не перший рік. У 2015 році європейські дипломати намагалися тиснути на Росію, щоб Путін здав Асада, а зараз вони тиснуть, щоб Путін збільшив тривалість перемир'я з 8 години до 11. Моя особиста думка: це провал європейської дипломатії щодо Сирії.“

Не думаю, що справа в Італії. ЄС як структура і як окремі держави не готовий піти на серйозне посилення санкцій щодо Росії, незважаючи на все те, що відбувається в Сирії. Потрібно розуміти ситуацію в естеблїшменті цих країн. Ще в 2015 році Ф. Оланд говорив, що треба боротися з ІДІЛ разом з Путіним. А. Меркель теж раніше займала більш обережну позицію. Піти на санкції для них — отже, багато в чому дезавувувати свою неспроможність“.

Інформація, що Італія дуже сильно залежить від російського ринку, здається експертів перебільшеною. О. Білоколог вважає, що європейці все ще бояться В. Путіна і не хочуть заганяти його в кут. Він нагадує, що Японія в 1941 році формально використовувала запровадження проти неї санкцій США, щоб нападати на Перл-Гарбор. Змінити ситуацію в питанні нових санкцій, на думку О. Білоколога, може прихід нового президента США.

Львівський культурологічний журнал „І“

Владислав Кудрик – журналіст-міжнародник, Київ.

Росія – вбивця демократії

Ірина Фріз

Останні роки Росія активно приміряє на себе імперські амбіції і намагається впливати на перебіг подій в усьому світі. Під її прицілом – не тільки країни-сусіди, до яких Кремль має претензії, але й незалежні держави по всьому світі, які так чи інакше входять до сфери інтересів Москви. Росія сьогодні використовує арсенал зброї часів холодної війни: шпигунів, агентів впливу, підконтрольні організації і політичні рухи. Якщо раніше про технології використання Кремлем „корисних ідіотів“, замовних матеріалів в пресі і радикальних партій, кібератаки і терористів говорили лише експерти, то зараз заяви звучать від політичних провідників.

Загроза вийшла на новий рівень і нехтувати її наслідками сьогодні вже не можна. В Кремлі відчують себе режисерами глобального світу і намагаються за допомогою всіх можливих засобів досягнути власних цілей. Таких цілей багато і вони різняться відповідно до об'єкту впливу. Десь Росія хоче посягти розбрат, десь створити проблему, десь використати момент і відволікти увагу, десь розбурхати застарілий внутрішній конфлікт і ослабити державу, десь отримати контролю над цілою країною.

Ці тактичні завдання слугують єдиній меті – утвердженню на світовій арені новітньої російської імперії, створеної за лекалами СРСР. Імперія ж хоче отримати під контроль частину Європи, Азії, Африки та Латинської Америки. Володимир Путін заблукав у часі, але це не робить засоби впливу, які він використовує, менш ефективними. Єдиного рецепта протидії подібній тактиці покищо немає. Він має бути спільно виробленим та ухваленим всіма геополітичними гравцями, інтереси яких сьогодні

ні перетинаються з російськими.

Однак, поряд з очевидними проблемами, які створює Кремль, існують також не менш серйозні загрози для засадничих принципів функціонування сучасної західної системи. Вони є наслідком підривної діяльності і їх плоди проявляються лише за декілька років. Мова йде про наслідки умисного спотворення принципів демократії. Роблячи ставку на пропаганду, Росія використовує різноманітні канали комунікації для донесення потрібних їй послань – спотворюючи факти, викривляючи цитати, маніпулюючи змістом.

Фінансуючи публікації в провідних засобах масової інформації різних держав, Кремль завдає удару по головному принципу демократії – свободі слова, яка в результаті перетворюється на „свободу брехні“.

Проводячи псевдореферендуми, Кремль не просто легалізує свої інтереси в якомусь з регіонів, він піддає сумніву сам принцип народовладдя. Підкуповуючи політиків, фінансуючи популістів і радикалів, Росія не просто намагається отримати вплив на політику в тій чи іншій країні. Вона завдає удару по принципу вільних виборів в інтересах держави і суспільства.

Створюючи підконтрольні суспільні рухи, експертні організації та інститути, які мають всі ознаки самостійності, але в той же час підконтрольні Москві, Росія через коліно ламає принципи побудови громадянського суспільства.

Проводячи кібератаки на веб-сторінки урядових організацій та втручаючись в процес підрахунку голосів, Росія намагається піддати сумніву результати виборів і завдати удару по принципу вільно-

(Закінчення на стор. 18)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Повінь полонила Закарпаття

УЖГОРОД. – 10 листопада встановлено найвищий рівень повені у нижніх течіях Тиси та Латориці на Закарпатті. За останні дні негода завдала чимало збитків жителям області. Закарпаттю висловила застереження Угорщина – через масу сміття, яке принесла повінь. Місцева влада та екологи стверджують, що у ситуації винні не лише стихія, а й мешканці регіону. Річкою Тиса за одну хвилину спливало в Угорщину до 100 пластикових пляшок. Сміття мешканці гірських районів викидають біля хат, у лісах, на узбережжях, а потім паводкова вода зносить усе у річку. Вирубка буків, які мають водорегулюючу функцію, просто катастрофічна. Бук акумулює в собі надмірну вологу, а при засушливій погоді віддає цю вологу в ґрунти. Це вже не перша повінь, яка накрила Закарпаття цього року. У червні затопленими опинилися три села у Рахівському районі. (BBC)

■ В'язні просяться в Україну

КИЇВ. – Близько 400 засуджених, які перебувають у місцях позбавлення волі на окупованих територіях Донбасу, висловлюють бажання відбувати покарання у закладах на територіях, що контролює уряд України. Про це повідомила 11 листопада уповноважена Верховної Ради з прав людини Валерія Лутковська. В'язні повідомили про вкрай погану медичну допомогу, хронічно хворі взагалі дуже ризикують своїм життям. Є проблеми з харчуванням. Понад 130 засуджених раніше вже перевели з колоній в окупованих районах Донецької області у заклади на території, які контролює Україна. („Укрінформ“)

■ 3 міської ради зняли радянську зірку

МИКОЛАЇВ. – 12 листопада з будівлі міської ради зняли радянську п'ятикутну зірку, яка символізує „єдність світового пролетаріату п'яти континентів Землі“ та замінили її на державний герб України. („Миколаївські вісті“)

■ Авта заблокували кордон

УЖГОРОД. – 12 листопада власники авт з чужоземною реєстрацією розпочали акцію з заблокування дороги до пункту пропуску „Ужгород“ на кордоні зі Словаччиною, щоб домогтися збільшення терміну транзиту на ввезення транспортних засобів на територію України. Також перед пунктами пропуску у напрямку Польщі стоять 1,050 авт. („Українська правда“)

■ Надія Савченко написала до Трампа

КИЇВ. – Народний депутат Надія Савченко 11 листопада написала відкритого листа до новообраного Президента США Дональда Трампа з проханням підтримати Україну, яка потерпає від агресії Росії, втратила частину своїх територій і десятки тисяч своїх солдат, доровольців та мирних мешканців через війну на Донбасі. Велика кількість українських заручників зараз перебуває в полоні в тюрмах Росії та піддається тортурам. Народний депутат від „Блоку Петра Порошенка“ Віталій Чепінога вважає, що Н. Савченко таким чином хоче відновити свій престиж. „Вона у суспільній свідомості останнім часом асоціюється як союзник Росії, тому вирішила таким нехитрим чином вирішила відновити свій образ борця за українські інтереси. Це просто, вибачте, дешевий піар за три копійки заради заголовку, заради новини на сайті, щоб про неї хоча б згадали“, – вважає В. Чепінога. („24 канал“)

■ Сніг вкрив Україну

КИЇВ. – Через потужні снігопади в Україні 14 листопада без світла залишилися 988 населених пунктів у 13 областях, повідомила Державна служба з надзвичайних ситуацій. Найбільше снігу (до 50 сантиметрів) випало у Рівненській, Львівській, Івано-Франківській, Тернопільській, Чернівецькій, Хмельницькій та Житомирській областях. У південних областях йшли дощі. У Львівській, Житомирській, Тернопільській і Хмельницькій областях обмежено рух розмірного транспорту. У західних областях вирішили призупинити навчання у школах. (BBC)

АМЕРИКА І СВІТ

■ ООН звітує про опій в Афганістані

НЮ-ЙОРК. – Бюро ООН в справах наркотиків та злочинності сказало, що виробництво опію в Афганістані зросло на 43 відс. за минулий рік. У своєму звіті з 23 жовтня бюро подало статистику, що в країні вирощення маку, яке є джерелом опію, зросло на 10 відс. до понад 200 тис. гектарів, але кращі умови для фермерів збільшили урожайність з гектара. Афганістан є найбільшим виробником опію, який є головною складовою частиною героїни. Хоч виробництво опію заборонене в країні, воно є важливим заробітним врожаєм в багатьох бідних фермерських громадах. Бойовики Талібану оподатковують вирощення маку на територіях під їхньою контролею, таким чином маючи поважне джерело фондів для своєї діяльності. (BBC)

■ Нетанягу про перемогу Трампа

ЄРУСАЛИМ. – Прем'єр-міністр Ізраїля Беніамін Нетанягу звернувся до своїх міністрів та членів парламенту з закликом стриматися від коментарів про виборчу перемогу Дональда Трампа. На засіданні кабінету 13 листопада прем'єр повідомив, що він і Д. Трамп вирішили незабаром зустрітися і обговорити всі важливі питання між США та Ізраїлем. Б. Нетанягу зробив цю заяву після того, як деякі праві ізраїльські політики сказали, що перемога Д. Трампа означає кінець надіям на розв'язання проблем з палестинцями через створення палестинської держави. Одночасно Ізраїль побоюється що Президент Барак Обама захоче протиснути резолюцію ООН про конфлікт з палестинцями. Адміністрація Б. Обами збільшила критику Ізраїля за побудову поселень на Західному березі. США надають Ізраїлеві допомогу в сумі понад 3 млрд. дол. річно в ділянці оборони. („Al Jazeera")

■ Джуліяні заперечує зв'язки з Росією

ВАШІНГТОН. – Колишній посадиш Нью-Йорку і теперішній головний дорадник Дональда Трампа Руді Джуліяні заперечив твердження російських урядовців про те, що вони мали зв'язок з президентською кампанією Д. Трампа. Про це він заявив 13 листопада на телевізійній програмі „Сі-Ен-Ен". Він додав, що Д. Трамп плянує збільшити число військовослужбовців США від 420 тис. до 550 тис. осіб, число військових кораблів до 350, число сучасних військових літаків до 1,200 і число батальйонів морської піхоти з 27 до 36. „Він перегорюватиме про мир з позиції сили, а не зі зменшенням військом", – сказав Р. Джуліяні. („CNN")

■ Росія втратила бойовий літак

АЛЕПО, Сирія. – Російський авіаносець „Адмірал Кузнецов", який був у центрі міжнародної уваги под час своєї довгої подорожі з північної Росії до побережжя Сирії, втратив бойовий літак МіГ-29 вже першого дня під час бойових дій. Пілот покинув літак 13 листопада і його підібрали російські війська. Корабелі відмовлено допустити до еспанської території і до Мальти через побоювання, що він допомагатиме бомбардувати сирійське місто Алепо. В день аварії літаки МіГ-29 кружляли над містом, але не знати, чи вони були від авіаносця чи частиною російських збройних сил, базованих у Сирії. („Popular Mechanics")

■ Королева пом'янула загиблих героїв

ЛОНДОН. – Королева Єлисавета II очолила церемонію в Великобританії 13 листопада у щорічному відзначенні Дня Пам'яті тих військовослужбовців, які загинули у війнах країни, починаючи з Першої світової війни. Мільйони осіб взяли участь у вчорашніх заходах по всій країні, а в Лондоні маршувало 10 тис. ветеранів. В центральному Лондоні королева покляла вінок червоних маків до пам'ятника героям. Церемонії цього року відзначали 100-ліття бою над рікою Сомм у Франції під час Першої світової війни. Ця битва, котра відбулася від 1 липня до 18 листопада 1916 року між англійсько-французьким союзниками та німцями, стала однією з найбільш кривавих в історії. Понад 300 тис. вояків загинуло, а 700 тис. було поранено. („Associated Press")

Порошенко мав розмову з Трампом

КИЇВ. – 15 листопада Президент України Петро Порошенко провів телефонну розмову з обраним Президентом США Дональдом Трампом. П. Порошенко привітав Д. Трампа з перемогою на президентських виборах та запевнив у готовності до активного співробітництва з новою адміністрацією в інтересах зміцнення стратегічного партнерства.

П. Порошенко наголосив на важливості продовження рішучої підтримки України з боку Вашингтона у протидії російській агресії та здійсненні необхідних реформ.

Співрозмовники домовилися про продовження контактів, в тому числі про проведення двосторонньої зустрічі. П. Порошенко запросив Д. Трампа здійснити візиту до України у зручний час.

Прес-служба Президента України Петро Порошенко

Дональд Трамп

В ООН ухвалено резолюцію про Крим

НЮ-ЙОРК. – 15 листопада в Третньому комітеті (зосередженому на правах людини) Генеральної Асамблеї ООН була ухвалена резолюція „Ситуація з правами людини в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі (Україна)", ініційована Україною. На підтримку документа виступили 73 держави, проти голосували 23 держави, 76 утримались. Співавторами української резолюції стала 41 держава-член ООН.

Уперше в офіційних документах ООН Росія визнається державою-окупантом, а Автономна Республіка Крим та місто Севастопіль тимчасово окупованою територією. Крім того, в резолюції підтверджується територіальна цілісність України та невизнання анексії українського півострова.

Документ також закликає Росію нада-

ти міжнародним правозахисним механізмам, насамперед Місії ООН з моніторингу за дотриманням прав людини в Україні, безперешкочний доступ в Крим з метою забезпечення вивчення ситуації з правами людини, а також просить Управління Верховного комісара ООН з прав людини підготувати окремий тематичний звіт щодо ситуації на півострові.

Ухвалена резолюція стала важливим дипломатичним та політико-правовим механізмом, з допомогою якого Україна забезпечує захист прав громадян України на території тимчасово окупованого Росією Криму.

У грудні заплановане затвердження ухваленної резолюції на пленарному засіданні Генеральної Асамблеї ООН.

Міністерство закордонних справ України

КУК підтримав участь України в „Invictus Games"

КИЇВ. – Голова організаційного комітету Конгресу Українців Канади (КУК) „Invictus Games" Рената Роман і член Дорадчої ради КУК Богдан Купич зустрілися з українськими посадовими особами 2 жовтня та обговорили участь України в Invictus Games, які відбудуться у Торонто 24-30 вересня 2017 року. 550 учасників з 17 країн братимуть участь у цих міжнародних спортивних змаганнях поранених, хворих, травмованих військовослужбовців та ветеранів. Започатковані принцом Гері перші „Invictus Games" відбулися у Лондоні в 2014 році, в яких змагалися понад 450 суперників з 13 країн світу.

Сьогодні Україна обороняється проти активного вторгнення та щоденного конфлікту, спричиненого Росією, і за попередні два з половиною роки втратила майже 10 тис. вбитих та понад 20 тис. поранених у цій війні.

На засіданні заступник Міністра молоді та спорту з питань європейської інтеграції Микола Мовчан поділився плянами міністерства

щодо підготовки української команди на „Invictus Games". Учасники зустрічі обговорили наступні кроки, в тому числі заявки зацікавлених атлетів, вибір складу команди, тренування і як КУК може підтримати ці зусилля в Канаді і Україні.

„Ми надзвичайно задоволені, що Україну запросили взяти участь наступного року в „Invictus Games". Відвага та витривалість дух українських чоловіків та жінок у військовій формі є справжнім надхненням для усіх нас, – заявила Р. Роман. – Це буде надзвичайною нагодою для українських поранених вояків продемонструвати свою відвагу на престижній міжнародній події. Конгрес Українців Канади разом із Світовим Конгресом Українців та Канадсько-Українською Фундацією та всіма складовими організаціями і тисячами добровольців будуть активно підтримувати українську команду на „Invictus Games".

КУК

Кінець європейських...

(Закінчення зі стор. 2)

рець Дід'є Буркгальтер, який, мабуть щось має серйозне на покидька В. Путіна (можливо, разом із ЦРУ та ФБР, але це невідомо). До нього претензій немає. Немає претензій до Канади. До Великої Британії. До частини політичної класи США. До Польщі. До Австралії. До ще кількох близьких і далеких країн.

Всі решта... поплакали разом із нами?

Ось вам хусточка.

І, будь-ласка, каса направо.

По-третє, ці гроші — не подарунок.

І по-четверте, європейці дають нам гроші, тому що не здатні дати справжню зброю та вояків.

При цьому не будь воюючої України В. Путін із міністром оборони Сергієм Шойгу ще рік тому бенкетували би у Берліні. Причому якийсь спротив зустріли би лише в Поль-

щі. Це є факт. А так втратили чимало грошей та здоров'я. Флеботомія теж допомагає витверезіти.

Мусимо пам'ятати – поразки Росії у війні із Заходом та нами втішають, але вони не є тотожними нашим власним успіхам у відстоюванні власної правоти та інтересів у західному світі, і автоматично не означають таких перемог. У західній політичній еліті є чимало людей обмежених, боягузливих та продажних. На таких і полює ворог. А нам залишається підвищувати якість власної національної організації, жорстко відстоювати власні інтереси і раз-у-раз бити блазнів по нахабних мордах.

Львівський культурологічний журнал „І"

Максим Михайленко – заступник головного редактора медіагрупи Хвиля" з питань міжнародної політики, науковий директор Інституту досліджень суспільства „Кронос", Київ.

ЕКСПЕРТНА ДУМКА

Що означає перемога Трампа у світовому контексті

Петро Жук,
Роман Соломонюк,
Назар Мазур

Перемога Дональда Трампа у президентських виборах в США – це перемога американського націоналізму, коли американське суспільство зробило вибір на користь того, хто буде більше займатися внутрішніми проблемами, дбати у першу чергу про інтереси американської нації, а вже у другу – про інтереси міжнародних наднаціональних структур, транснаціонального бізнесу. Економічні і політичні інтереси окремих груп більше не будуть стояти вище за інтереси нації.

Очевидно, що з приходом цього політика буде завершуватися ера глобалізму. Натомість приходить ера льюкалізації та націоналізму. Незважаючи на скандальні заяви, вже самими своїми першими кроками Д. Трамп руйнує систему глобальних міжнародних організацій та глобального бізнесу. Він більше увагу звертатиме на розвиток США всередині.

Якщо проводити паралелі з порівняно недавньою історією, то роля Д. Трампа у розвалі глобальної системи буде подібною до ролі Бориса Єльцина у розвалі СРСР. Сьогодні мало хто пам'ятає той факт, що саме Б. Єльцин оголосив про суверенітет Російської Федерації, що означало її фактичний вихід з СРСР. Наступним кроком став розвал радянської імперії. Так само зараз Д. Трамп цілком може піти на зменшення ролі США у міжнародній політиці, особливо у глобальних організаціях, що спровокує розвал усієї глобальної міжнародної системи.

На місці організації, що покликані захищати у першу чергу інтереси глобального бізнесу придуть двосторонні стосунки держав та природні економічні, політичні, воєнні союзи, які сьогодні перебувають у стадії ідей. До таких союзів може

належати, наприклад, ідея створення Балто-Чорноморської співдружності, Нордичного оборонного союзу на півночі Європи.

Для України такі зміни швидше позитивні, ніж негативні. Власне війна зайшла так далеко в Україні в тому числі і через те, що адміністрація Барака Обами не виконала свого обов'язку гаранта безпеки України згідно з Будапештським меморандумом. Війна в Україні мала служити тим же глобальним інтересам корпорацій. Сприяли збільшенню економічних витрат на оборону без прямої великої конфронтації. За цим сценарієм розвивалася війна у Грузії 2008 року, коли грузинському президенту його західні союзники також рекомендували не застосовувати силу. Приблизно так само українцям рекомендували не застосовувати силу у Криму. В результаті у нас забрали Крим і ми отримали війну на Сході, якої могло б і не бути у разі активнішого захисту української території на початку війни.

Сьогодні ж, коли США більше концентруватимуться на своїй внутрішній політиці, Україна може бути активнішою у питаннях повернення своїх територій. Крім того, у світовій політиці на перше місце можуть вийти такі стабільніші союзники України, як Велика Британія. Ця країна потребує активної зовнішньої політики після Brexit, в тому числі і для утвердження правильності своєї позиції щодо виходу з Європейського Союзу.

Таким чином, вибори у США, швидше за все підуть на користь Україні і світу загалом.

Львівський культурологічний журнал „І“

Петро Жук, Роман Соломонюк, Назар Мазур – наукові працівники Лябораторії суспільно-політичної аналізи Центру з інформаційних проблем території, Львів.

Чи означає перемога Трампа смерть соціології?

Мирослав Ліскович

Спочатку американські соціологічні опитування пророкували, що впевнену перемогу на виборах отримає Гиларі Клінтон. Потім, незадовго до виборів, соціологи почали показувати іншу картинку, де Дональд Трамп, раптом почав наздоганяти Г. Клінтон, а потім і взагалі її обійшов. Під самий кінець компанії знову опитування вивели наперед Г. Клінтон. Таке враження, що остаточно заплутавшись за кого він і його співгромадяни, американський виборець віддався інстинктові. В результаті, 9 жовтня, Америка визначилася так, як визначилися: переміг республіканець Трамп, якого і Америка, і світ (нормальний) бачили у Білому Домі хіба що у страшному сні.

Звичайно, зараз усі експерти перемиватимуть кості новоспеченому президенту, розмірковуючи над тим, як зміниться політика США, і щодо України, зокрема. Однак, нас зацікавило наступне: пряма протилежність соціологічних опитувань з реальним результатом виборів. Може, електоральна соціологія взагалі віджила своє?

Відтак кореспондент Укрінформу запитав в експертів про ролі американської соціології у нинішніх президентських виборах в США: Чи не заплутали соціологи американців? Чи не поставили вони в результаті інстинкти електорату над здоровим глуздом? А може, вони спеціально влаштували цей соціологічний калейдоскоп? Наскільки були заангажовані американські соціологи?

Ірина Бекешкіна, фахівець в ділянці політичної та електоральної соціології, директора Фонду „Демократичні ініціативи“:

„Я вважаю, що телефонні експрес-опитування, які охоплюють 900 респондентів не є надійними. З іншого боку очевидно, що таких опитувань вимагали виборчі штаби і мас-медіа: якомога швидше, оперативно, кожен день. Звідки такі розбіжності? Адже за один день рейтинг не може вирости на 4 відс.: сьогодні Клінтон плюс 4 відс., а завтра

– Трамп плюс 1 відс. По-перше, такі коливання пов'язані з тим, що була невелика кількість опитаних і сам метод опитування – телефонний. По-друге, тут міг спрацювати, те що ми, соціологи, називаємо „феноменом Жириновського“, бо в телефонних опитуваннях дуже легко відмовитися від інтерв'ю, коли людина не хоче говорити за кого вона голосує. Тобто, телефонна соціологія – це не старі та надійні домашні опитування, де важче відмовитися від розмови. Крім того, по телефону не зрозумієш, хто і з якого соціального прошарку відмовляється спілкуватися. Щодо останнього вашого запитання, то я не вважаю, що американські соціологи були заангажовані. Там соціологи в першу чергу думають про свою репутацію“.

Євген Головаха, психолог, соціолог та громадський діяч:

„Я не думаю, що до результатів виборів у США причетні соціологи. Вони чітко показали, що попередні вибори розрив між кандидатами суттєво скоротилися. До речі, була навіть інформація, що переможе Трамп. Тобто, усе було в межах статистичної похибки соціологічних досліджень. Тому впевнених прогнозів, які б надходили від впливових центрів, щодо того, хто переможе, Клінтон чи Трамп, не спостерігалось, бо сама по собі ситуація перед виборами була невизначена. Звичайно, в США є центри в яких більше симпатизували демократам чи республіканцям, але на їхню професійність це ніяк не впливає – вони завжди слідуєть чітким технологіям соціального опитування. Це не те, що у нас в Україні дуже часто перед виборами створюються різноманітні фейкові центри соціологічних досліджень, які, частіше за все, або взагалі не проводять ніяких опитувань, а просто малюють цифри, або проводять, але результати виглядають досить сумнівними. Великі соціологічні центри Америки давно створили собі хорошу репутацію, і було б смішно, якби вони заради політичної кон'юнктури запляму-

(Закінчення на стор. 17)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Відкликано смертний вирок президентові

КАІРО. – Єгипетський суд 15 листопада відкликав смертний вирок проти скиненого президента Могамеда Мурсі, члена Іслямського братства, і наказав провести новий судовий процес. М. Мурсі був засуджений на смерть в червні 2015 року у зв'язку з масовою втечею з тюрми під час повстання в Єгипті в 2011 році. Він був скинений з посади в половині 2013 року після масових протестів проти його влади тодішнім генералом Абделом Фатаг аль-Сісі, теперішнім президентом. М. Мурсі тепер відбуває 20-літній термін ув'язнення за вбивство демонстрантів у 2012 році. („Reuters“)

■ Студенти й професори проти Джеферсона

ШАРЛОТСВИЛ, Вірджинія. – Президент Томас Джеферсон, один з засновників США, заснував Університет Вірджинії у 1819 році. Хоч він був рабовласником, Мартин Лютер Кінг у 1962 році цитував його критичні слова про рабство в країні. Після обрання президентом Дональда Трампа президент університету Тереса Салівен вислала лист до 22 тис. студентів, в якому цитувала слова Т. Джеферсона, що студенти університету стануть провідниками новоствореної країни. Однак, це розсердило 469 студентів й професорів, які підписали відкритого листа, в якому вважають, що не треба цитувати Т. Джеферсона, бо він був рабовласником і не можна „вживати його як моральний компас“. Т. Саліван відповіла 14 листопада, признаючи право підписувачів на протест, але знову зацитувала слова Т. Джеферсона, що „всі люди є сотворені рівними“. („The Washington Post“)

■ Лос-Анджелес не депортуватиме

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. – Начальник поліції Лос-Анджелесу Чарлі Бек сказав 14 листопада, що він не мінятиме позиції міської поліції щодо здійснення еміграційних законів, не зважаючи на обіцянку Дональда Трампа підсилити еміграційні закони й депортувати нелегальних емігрантів. Від 1979 року міський закон забороняє поліції намагатися довідатися, чи хтось перебуває в країні легально. Ч. Бек навіть заборонив поліції віддавати федеральним агентам нелегальних емігрантів, які були заарештовані за невеликі провини. Понад 1 млн. (з 11 млн. в США) нелегальних емігрантів проживають в околиці міста. („Los Angeles Times“)

■ Змінилися погляди на економіку США

ПРИНСТОН, Нью-Джерсі. — Відома компанія опитувань „Гелуп“ оприлюднила 15 листопада думки американців про стан економіки країни. За один тиждень після президентських виборів помічено поважний зріст оптимізму щодо економічного стану країни. Перед виборами лише 16 відс. республіканців вважало, що економіка покращується. Після виборів це число зросло до 49 відс. Серед демократів перед виборами 61 відс. бачив добрий економічний стан, але після виборів це число впало до 46 відс. (www.gallup.com)

■ Президент Обама закликав до єдності

АРЛІНГТОН, Вірджинія. – Через три дні після президентських виборів Президент Барак Обама використав свою останню промову з нагоди Дня ветеранів, щоб закликати американців брати приклад від ветеранів, котрі „були поєднані спільною службою“ для цілого народу. Б. Обама поклав вінок до Меморіалу невідомого вояка на військовому цвинтарі в Арлінгтоні. („Associated Press“)

■ Прем'єр підтримує законопроект

ЄРУСАЛИМ. – Прем'єр-міністр Ізраїля Беніамін Нетанягу висловив свою підтримку 13 листопада для законопроект, який обмежує діапазон закликів до молитви з мечетей. Критики кажуть, що це обмежує релігійну свободу. Хоч законопроект говорить про всідоми молитви, аналітики вважають що він специфічно націлений на мечеті. Б. Нетанягу очолює уряд, який є найбільш правим в ізраїльській історії. („AFP“)

Довіра до влади – умова розвитку країни

Електронні декларації вищого чиновництва України – міністрів, прокурорів, суддів, депутатів Верховної Ради – виявили негарну, патологічну схильність владомощів до особистого збагачення і, як неминучий наслідок, зменшили довіру до державної політики. Якщо представники влади, кількісно незначний прошарок суспільства, купаються в розкошах, а переважна більшість населення ледве зводить кінці з кінцями, то це якась ненорма, якість небезпечне збочення. І приховати його сьогодні вже неможливо. Як свідчать висліди опитування, здійсненого в Україні американською неурядовою організацією – Міжнародним республіканським інститутом, 72 відс. громадян України вважають, що країна рухається в неправильному напрямку.

Точніше сказати, – не „рухається“, а такими манівцями і болотами веде її влада, відірвавшись від свого народу. Британська інформаційна компанія „Ройтерс“ підрахувала за деклараціями, що 24 члени українського уряду лише в готівці тримають майже 10 млн. дол. Вже одне це може пояснювати, чому понад 60 відс. української економіки залишається в тіні.

Не дивно, що е-декларації спричинили значне зменшення довіри людей до українських банків. Національному банку, головній фінансовій установі країни, вже не довіряє 81 відс. громадян.

Верховній Раді довіряє лише 0.7 відс. опитаних, а не довіряє 90 відс. Довіра до уряду не дотягає до 10 відс. Президентів Петрові Порошенкові повною мірою довіряють тільки 3.6 відс. українців, а зовсім не довіряють 77.1 відс.

Соціальні психологи застерігають, що рівень довіри до державних інституцій низький не лише через їхню неефективність, а й з огляду на зформовані колоніальним минулим психологічні стереотипи. Адже століттями держава була чужою для українців, ворожою до них. Тепер же конче потрібне усвідомлення, що держава – це передусім самі люди, громадяни, і на них лежить відповідальність за розвиток країни. Потрібне усвідомлення, що без довіри цей розвиток неможливий.

Великою заслугою Революції Гідності якраз і було те, що вона створила в країні атмосферу довіри. Її належить берегти і підтримувати як духовну цінність і як джерело суспільної енергії.

Високим залишається рівень довіри до добровольців (59 відс.), до Збройних сил України (45 відс.), до громадських організацій (35 відс.), до Церкви (59 відс.).

Мабуть, саме від розширення простору довіри безпосередньо залежить самопочуття українців, їхнє оптимістичне наставлення до навколишньої дійсності, їхнє особисте щастя. Згідно з опитуванням, проведеним компанією „Research & Branding Group“, найщасливіші люди живуть на заході України, і кількість їх зростає: з 68 відс. у травні – до 76 відс. у вересні цього року. В інших регіонах кількість щасливих людей не зростає, але й не меншає. І це вже є втішна тенденція.

ІСТОРІЯ

Стали відомі імена катів

Левко Хмельковський

У Варшаві видавництво Центру польсько-російського діалогу готує видання книги російського історика Микити Петрова про тих катів НКВД, які брали участь у розстрілах польських бранців в 1940 році. Страти проводили у трьох місцях – в Катині, Калініні і Харкові. Вперше названо катів, причетних до цього злочину в Україні. Без сумніву, вони були також катами українських в'язнів у Харкові.

Тривалий час про страти у Харкові не було відомо. Під час окупації про них не дізналися й німці, які відкрили поховання більшовицьких жертв, зокрема у Вінниці. Але 7 червня 1969 року голова КГБ при Раді міністрів Української РСР Віталій Никитченко доповів голові КГБ СРСР Юрієві Андропову, що в харківському районі П'ятихатки школярі виявили в лісі масове поховання, у якому знайшли обручку, взуття, інші речі закордонного походження.

Начальника Управління КГБ у Харківській області Петра Фещенка негайно викликали до Москви. Ю. Андропов наказав загородити місце поховань колючим дротом, а для знищення останків у численні могилах застосувати ідкий натрій. Для цього було виділено 21 особу, чотири авта і 10 тис. рублів. Населення почуло, що у лісі КГБ буде щось таємне. Не відомо, чи подіяла хемічна отрута, бо 1991 року в лісі було виявлено 197 останків страчених поляків.

Почали шукати катів і знайшли у Чугуєві біля Харкова Митрофана Сиромятникова, який був у 1940 році старшим наглядачем в'язниці НКВД і відповідав за розміщення бранців у в'язниці, які перебували там перед розстрілом не більше двох діб. Він назвав причетних до страт – помічника коменданта Івана Смикалова, старшого у корпусі в'язниці Олексія Девятилова і водія Миколу Галіцина. І. Смикалов супроводжував бранців з табору, О. Девятилов і Мельник доставляли їх у розстрільне приміщення, розстрілювали Тимофій Купрій і М. Галіцин. За розстріли кати отримували щоразу 800 рублів – так звану опе-

ративну винагороду.

26 жовтня 1940 року були нагороджені урядом учасники розстрілів в Харкові: заступник начальника Управління НКВД Павло Тихонов, Т. Купрій, заступник коменданта Олександр Карманов, І. Смикалов, начальник тюрми Филип Доронін, наглядачі (серед них М. Сиромятников) і водії.

Ще у 1943 році з'ясувалося, що начальник управління Петро Сафонов, його заступник Іван Кейс, комендант Т. Купрій, начальник секретаріату Микола Лелюк і два працівники фінансового відділу від жовтня 1941 року до серпня 1942 року привласнили 76 тис. рублів, призначених на „спеціальні цілі“, тобто з підлеглими не поділилися. 10 червня 1943 року трибунал НКВД засудив їх до позбавлення волі, але відклав виконання вироку до закінчення війни. На фронті вони теж перебували в органах НКВД.

Після війни П. Сафонов влаштувався заступником директора електромеханічного заводу в Харкові, Т. Купрій був військовим комендантом польського міста Кельце, опісля працював директором бази „Маслопостач“ у Полтаві, де й помер 10 грудня 1981 року.

Колишній заступник коменданта Управління НКВД у Харківській області О. Карманов помер в травні 1987 року в Семіпалатинську. Працював директором громадського харчування. Колишній заступник начальника Управління НКВД у Харківській області П. Тихонов дослужився до генерала, очолював Управління КГБ у Київській області, помер у 1990 році.

О. Девятилов закінчив кар'єру начальником наглядачів в дитячій трудовій колонії в Ізяславі Хмельницької області. Немає відомостей про представників НКВД з Москви, які керували розстрілами. Основну роль серед них мав капітан Іван Безруков.

Розстріли у Харкові тривали від 3 квітня до 12-14 травня 1940 року. Було прийнято 3,820 рішень „трійки“ про розстріли полонених з Старобільського табору біля Харкова, виписано документи на відправлення з цього табору 3,822 осіб.

Митрофан Сиромятников

Тимофій Купрій

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 Fax (973) 644-9510 E-mail adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або її видавця.

Шановні дописувачі!
Щоб прискорити опублікування в газеті Ваших статей, листів та інших кореспонденцій, просимо надсилати їх до редакції електронною поштою на адресу svoboda@svoboda-news.com у форматі .doc.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Мова – це не тільки засіб спілкування Роздуми після виборів

Українська мова – одна з найдавніших, найбагатших мов Європи. Вона належить до наймелодійніших мов у світі. Історія нашої мови містить багато трагічних сторінок. До початку 1990-их років українська мова майже 375 років зазнавала утисків, заборон і жорстоких репресій від окупаційної московської влади. Не мала вона державного статусу також у тих сусідніх країнах, до складу яких тимчасово входили українські землі. Гноблення української нації завжди супроводжувалося нищенням нашої мови.

Проте завдяки величезній силі духовного спротиву українського народу всім окупантам і гнобителям наша мова не вмерла, не зникла. Разом з народом пройшла вона жахливі випробування на міцність, довела свою велику життєспроможність і вижила. На зло всім ворогам і перевертням. Вперше державний статус вона отримала 3 січня 1919 року, але після московсько-більшовицької окупації України його було втрачено на 70 років.

Сьогодні українська мова – єдина державна в Україні. Цей статус вона набула 27 жовтня 1989 року внаслідок внесення змін до Конституції УРСР. Тодішня прокомуністична Верховна Рада наважилася на таке історичне рішення завдяки потужному натискові Народного Руху України і Товариства української мови ім. Тараса Шевченка.

На жаль, навіть найвищі посадові особи не усвідомлюють очевидної істини: стан державної мови є важливою складовою питання національної безпеки. Нині він невтішний, бо всі 25 років незалежності України наша мова перебуває під загрозою. Незважаючи на державний статус, вона ще не посіла панівного становища в політичній, управлінській, економічній, інформаційній, комунікаційній, освітній і релігійній сферах.

Не тільки звичайні громадяни,

але й чимало посадовців досі не розуміють того, що мова – це не тільки засіб спілкування. Українська мова – важливий соціальний фактор, що забезпечує збереження й існування українського етносу, його культури в добу глобалізації. Мова – не тільки засіб комунікації, але й спосіб духовної самоідентифікації. Передусім через мову, а не через одяг, багатство чи інші зовнішні ознаки людина виявляє свою індивідуальність, духовність, культуру, ставлення до свого народу, до інших осіб і до світу.

Зате про велике значення мови для держави і суспільства добре знає наш ворог. Тому через численну свою агентуру в українській владі Росія силкується зробити свою мову другою державною в Україні. На практиці це призвело б до відсунення української мови на периферію суспільного життя. Ослаблення позицій української мови в Україні спричинило б мовний та ідеологічний розкол суспільства, політичне, економічне і морально-духовне ослаблення нашої держави.

Через неuczтво й непатріотизм багатьох високопосадовців в Україні ще й досі відсутня концепція державної мовної політики, покликаної запровадити системну фундаментальних нормативних актів, які зобов'язують органи державної влади та управління на практиці в інтересах народу й держави регулювати суспільні відносини у мовній сфері. Патріотична громадськість вважає, що на сучасному етапі пріоритетом мовної політики України має стати відродження, розвиток і поширення української мови – визначального чинника і головної ознаки ідентичності української нації, яка є корінною в державі.

Анатолій Ковальчук,
голова Бориспільського об'єднання
Всеукраїнського товариства
„Просвіта“ ім.Тараса Шевченка,
Бориспіль, Київська область

Серед руїн здорового глузду

На російському телебаченні тепер не „мільйон червоних тролянд“ виконують. Є дещо свіжіше:

*„Сидить солдат серед руїн,
На нім трофейний саксофон.
А на грудях його медалі,
Одна – за місто Вашингтон“.*

(Телеканал Росія, виконавець – генерал-полковник Леонід Івашов, автор програми – Володимир Соловйов).

Я пам'ятаю, за часів колишньої Холодної війни теж були такі агресивні військово-садистські пісеньки: „Ми летимо бомбити Пекін“ і т.д. Але співали їх в основному п'яні підлітки в підворотнях. Нікому навіть у голову не могло прийти показати таке в телевізійній програмі.

Зараз Росія опустилася значно нижче, а загроза війни стала

набагато реальнішою. Людей приносять, що війна – це не страшно, а навіть весело. Гинути на ній будуть інші. А ми всіх ворогів розіб'ємо і серед руїн чужих міст на саксофоні їм похоронний марш граємо. Хлопці, вперед! Симферопіль, Донецьк, Луганськ захопили. Алеппо в руїнах. Хто там на черзі? А чи не пора нам, друзі, замахнутися на сам Вашингтон!

Людей поступово, свідомо чи по дурості готують до великої війни. Цей маховик набирає обертів і його все важче зупинити.

Ігор Ейдман

Ігор Ейдман – російський соціолог, опозиційний до режиму Володимира Путіна, мешкає в Німеччині.

(Цей лист появилася 31 жовтня у „Газеті по-українськи“)

Мабуть, мало українців в США чи взагалі у світі усвідомлюють собі, що фактично за правилами більшості демократичних країн світу Гиларі Клінтон була обрана президентом США. Вона здобула на 220 тис. голосів по цілій Америці більше, ніж Доналд Трамп. Остаточо вона здобула 47.7 відс. всіх голосів, а Д. Трамп 47.5 відс. Одначе згідно з американською виборчою системою, Д. Трамп здобув 290 виборщиків, а Г. Клінтон тільки 228. Для вибору потрібно 270. Вони будуть голосувати у грудні. Вони не зобов'язані, крім у кількох штатах, голосувати так, як голосував їхній штат, але тут відносно марна надія, бо звичайно 99 відс. випадків виборщики голосують так, як їм наказали виборці. Тобто, у підсумку можна сказати, що більше американських виборців обрали Г. Клінтон, але, як казав Д. Трамп, американська виборча система є „покручена“, тому теоретично покищо Д. Трампа обрано президентом.

Цікавим явищем теж є те, що майже всі опитування перед і під час виборів вказували на перемогу Г. Клінтон. Як сталось, що переміг Д. Трамп? Є тут тільки одна відповідь. Багато виборців Д. Трампа не признавалися при опитуванні. Мабуть, були різні причини: конспірація, тиск, а також і сором. Я мушу признати, що якщо я б голосував за Д. Трампа, то також не признавався. У моєму випадку з сорому.

Треба визнати, на жаль, що було багато українців США, які голосували за Д. Трампа. Я перепитував багатьох тих, що призналися. Відповіді були найбільше на підставі ненависти до політичних нововладців, а зокрема Г. Клінтон і її чоловіка. Були також ті, що голосували вперто традиційно за республіканським кандидатом, який загалом вважається більш правим, ніж демократичний. Коли я звернув увагу цим американським українцям на ставлення Д. Трампа до України, то половина не була взагалі ознайомена з ставленням Д. Трампа до України, а тим менше про його прихильність до Володимира Путіна. Друга половина вважала його вислови з цього питання порожніми фразами перед виборами, які, напевно, зміняться в майбутньому.

Коли я звертав увагу, що ні Д. Трамп, ні його представники не брали участі, хоч були запрошені, у відкритті пам'ятника жертвам Голодомору у Вашингтоні минулого листопада, що він відмовився від зустрічі з Президентом України Петром Порошенком у вересні та не подав жодних відповідей на виборчий запитник Українського Конгресового Комітету Америки, то майже всі відповіли: „Я цього не знав“, хоча були такі які сказали прямо: „То нічого“.

До речі, були американці українського походження котрі підтримували Д. Трампа, а на питання про ставлення Д. Трампа до України відповіли: „Мене Україна не

обходить, я американець“. Я примирився з дійсністю, хоча чекаю далі на зраду виборців у грудні, бо надія умирає останньою.

Я голосував за Г. Клінтон не через безмежну прихильність до неї, а більше через настороженість супроти Д. Трампа. Можу спостерігати, як справиться новий президент, якого я маю за примітива у поведінці як політика і людини, з мінімальною освітою і ще меншими моральними засадами. Його дружина, мабуть, буде перша „перша леді“, котру весь світ бачив або може побачити в еротичі. Але з огляду на велику небезпеку і кривду, яку Д. Трамп може нанести Україні, ні я, ні хто інший з українців, котрі були його противниками, не можуть бути спокійними.

В американській політиці історично великі претензії на вплив і впровадження зовсім відмінної політики має той, хто отримав від виборців незаперечний мандат. Заперечення проти Д. Трампа вже другий день після виборів проголосили багато американців у різних містах Америки своїми демонстраціями. Більшим доказом цього є незаперечні факти, що Д. Трамп не тільки не здобув більше 50 відс. виборців, але здобув менше голосів, ніж його головна суперниця.

Мабуть, для підкріплення свого мандату Д. Трамп плянує скористатися з республіканської більшості в обох палатах Конгресу США. Власне, у цьому буде корінь слабости провадження Д. Трампом антиукраїнської політики. Д. Трамп не тільки не традиційний республіканець. Він також недавній. Його республіканські позиції надумані для виборів. Я не маю найменшого сумніву, що більшість республіканських членів Палати Представників чи Сенату не схвалюють Д. Трампа ні морально, ні етично. Тому відношення США до України треба, як інколи в минулому, ставити через Конгрес.

В Конгресі чимало добрих приятелів України. Українські кокусси в обох палатах не тільки повинні працювати як у минулому, але також гальмувати проросійську політику Д. Трампа. Є, мабуть, також подальша можливість, що і сам Д. Трамп з часом обуриться на В. Путіна і Росію, тому що інтелектуальна примітивність дуже часто породжує впертість, зухвалість і в кінці противність.

Тому з приходом до влади Д. Трампа українська громадськість в США не сміє відпочивати. Перекопувати Д. Трампа (вперту і зухвалу людину) – це малонадійна стратегія. Невтралізувати його, розіграти його з противниками і ворогами України, включно з В. Путіним, а, найголовніше, працювати на підтримку України від наших друзів у Конгресі – це тактика сьогоднішнього дня. Нам, українцям, краще працювати і не втрачати надії навіть при сьогоднішніх обставинах.

Аскольд Лозинський,
Нью-Йорк

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Соборові св. Володимира у Чикаго виповнилося 100 років

Лілія Лимар

ЧИКАГО. – Парафія Українського православного катедрального собору св. Рівноапостольного Великого князя Володимира була започаткована 1916 року у Чикаго як парафія Святої Трійці. 29-30 жовтня громада церкви відзначила своє 100-річчя.

На Великій Вечірні, якою святкування розпочалося, служили Митрополит Антоній – предстоятель Української Православної Церкви США, Архієпископ Даниїл – предстоятель Собору св. Великого князя Володимира, Єпископ Української Православної Церкви Канади Андрій, Єпископ Грецької Православної Церкви у Південній Америці Панкратій.

У своїй проповіді Влади-

Учасники святкування 100-ліття Українського православного катедрального собору св. Володимира у Чикаго.

ка Даниїл нагадав про хрищення України Великим Київським князем Володимиром і звернув увагу присутніх на те, що не все в історії нашого народу проходить гладко і спокійно, але Господнім промислом і з Його святої волі виходить якнайкраще для слави Божої.

Після Богослужіння усі розділили вечерю у прицерковній залі, приготовлену Сестрицтвом. Наприкінці вечери Митрополит Антоній поділив для усіх присутніх святковий торт, який замовила і пожертвувала одна з парафіянок. На торті були написано слова зі Святого Письма: „Просіть – і дано буде вам, шукайте – і знайдете, стукайте – і відчинять вам“.

У неділю учні школи україноз-

(Закінчення на стор. 14)

Учні почули розповідь про історію авіації України

Ярослава Данищук

СОМЕРСЕТ, Нью-Джерсі. – У Школі українознавства при Українській православній церкві св. Андрія Первозваного 15 жовтня відбулась зустріч старшокласників з редактором „Свободи“ Левом Хмельковським, який розповів учням про зародження і становлення авіації на теренах України. Свого часу Л. Хмельковський закінчив військову школу авіамеханіків і 10 років працював за набутою професією.

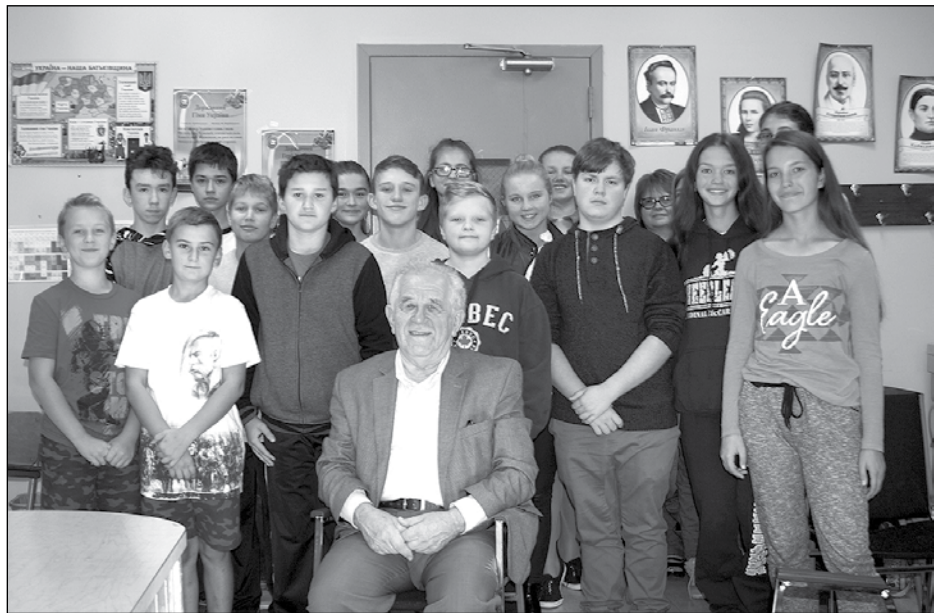
Історію світової авіації, розповів гість, слід починати з вінницького села Вороновиці, де оселився після служби на флоті Олександр Можайський. Після трьох років підрахунків та випробувань він створив повітряного змія такого розміру, що на ньому можна було літати

на судні за возом, запряженим трійкою коней. У 1882 році він побудував перший у світі літак з паровим двигуном, на якому було зроблено першу спробу злету. Тепер у Вороновицькій школі створено музей О. Можайського.

Але успішне будівництво літаків почалося з 1906 року, коли у Київському політехнічному інституті утворився гурток повітроплавання, з якого вийшло кілька талановитих конструкторів. Гурток очолював проф. Олександр Кудашев, який сам побудував три літаки. За його прикладом об'єдналися студенти Ігор Сікорський, Федір Билинкін та Василь Йордан, які у 1910 році збудували свій перший літак БІС-1 (назву дали перші літери прізвищ).

З цієї трійці найуспішнішим був І.

(Закінчення на стор. 14)

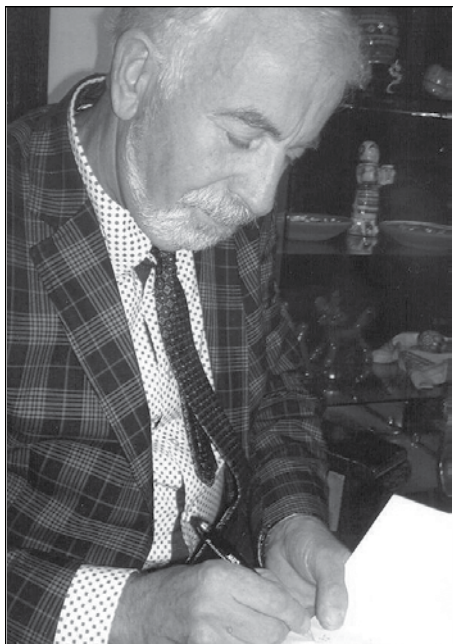

Редактор Лев Хмельковський з учнями школи. (Фото: Галина Маринець)

Журналіст написав книгу про „Український Клівленд“

Петро Скала

КЛІВЛЕНД. – 29 жовтня в Українському музеї-архіві відбулась презентація книги члена Націо-

Василь Романчук. (Фото: Стефанія Милян)

нальної спілки журналістів України Василя Романчука „Український Клівленд“, яка вийшла друком у львівському видавництві „Триада плюс“.

Дід В. Романчука у 1910 році у пошуках кращої долі подався за океан і через кілька років трагічно загинув на одній з копалень Пенсильванії, залишивши в карпатському селі Довжки молоду дружину з маленькою донечкою на руках – матір'ю В. Романчука.

В. Романчук з групою львівських журналістів у 2002 році потрапив на стажування за програмою Міжнародного центру IRIS у штаті Айова. А через п'ять років В. Романчукові відкрили візу і в серпні 2007 року він прибув до знайомих у Клівленді, де включився в громадське життя українців, став тісно співпрацювати з українськими газетами та радіопрограмою „Радіохвиля Україна“. Своє враження він оповів у книзі „Від Бескидів до країни хмародерів“, яку видав у Львові в 2010 році.

(Закінчення на стор. 13)

Гості прийшли у вишиванках

Левко Хмельковський

САВТ-БАВНД-БРУК, Нью-Джерсі. – Сестрицтво св. Марії при Українській православній церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозваного провело 5 листопада вечір „Вишивані вечорниці“, на який запросило гостей звідусіль у вишиванках. На свято прийшли у вишиванках оо. Юрій Сівко, Василь Шак, Володимир Музичка, Іон Протеца, Василь Пасакас, Тео-

дор Мазур, Юрій Осадчий, слухачі семінарії св. Софії. Гостей вітала голова сестрицтва Леся Сівко.

Після молитви розпочався обід, під час якого грали і співали Ігор Стипень та Ігор Щербан з гурту „Четверта хвиля“ з Філадельфії (а самі вони з Тернополя). На вечорі можна було придбати з благої метою компакт-диск з піснями І. Стипеня „Ти мені потрібна“.

(Закінчення на стор. 14)

Фіналісти конкурсу (зліва): Богдана Левицька, Леся Сівко, член журі Руслана Скляр, о. Василь Пасакас.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

НОВІ ЧЛЕНИ УНСоюзу

Василь і Каштан, сини Руті Лев і Ярка Добрянського, стали членами 5-го Відділу УНСоюзу. Їх забезпечила бабуся Оксана Лев.

Софія Грейс Кузьма, доня Айлін та Юрія Кузьмів з Вашингтон-Тавнішип, Нью-Джерзі, стала членкою 171-го Відділу УНСоюзу. Її забезпечили дідусь Юрій і бабуся Катерина Кузьми.

Киян Попадинець, син Ляриси Щанц Смарі і Данила Попадинця, став членом 57-го Відділу УНСоюзу. Його забезпечили батьки.

Відбулися наради Округи Конектикат

Мирон Колінський

БРІДЖПОРТ, Конектикат. – Осінні організаційні наради Округи Конектикат Українського Народного Союзу відбулися 5 листопада в Українській католицькій церкві Покрови Пресвятої Богородиці. У них узяли участь заступник Головного секретаря УНСоюзу Юрій Симчик і радна УНСоюзу Глорія Горбата, а також члени відділів УНСоюзу в Бріджпорті, Гартфордї, Нью-Британі та Нью-Гейвені.

Thanksgiving is the perfect time to insure what you are most grateful for... LIFE!

Single Premium Whole Life Insurance*

can provide a financial safety net to help families maintain their standard of living. Now through 12/20/16, the UNA is waiving its \$25 fee to help you take the first step to insure you and your family's future.

For instant quotes call
888-538-2833

* Not available in all states.

Ukrainian National Association, Inc.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054 • General information – 800-253-9862
www.UkrainianNationalAssociation.org • facebook.com/UkrainianNationalAssociation

Патріярх Філарет: Бог нам допоможе все здійснити

ПАРСИПАНИ, Нью-Джерсі. – Патріярх Київський і всієї Русі-України Філарет, предстоятель Української Православної Церкви Київського Патріярхату, 7 листопада відвідав Головну канцелярію Українського Народного Союзу, зустрівся з його провідниками, працівниками Головної канцелярії та обох редакцій. З ним мав розмову редактор „Свободи“ Левко Хмельковський.

Патріярх Київський і всієї Русі-України Філарет. (Фото: Левко Хмельковський)

– Цього року виповнилося 50 літ з часу, як Ви стали Митрополитом Київським. Це був 1966 рік, коли Церква була під тиском комуністичного режиму. Сьогодні Церква – зовсім в іншій ситуації, причому ситуація в Україні відрізняється від ситуації в Росії. Як змінилася роль Церкви за цей час?

– Нашим завданням в Радянському Союзі було зберегти віру в людях, незважаючи на несприятливі умови, атеїзм держави, обмеження свободи віросповідання. Ми могли служити і проповідувати лише в храмах, але Церква зберегла віру в душах людей. Збереження віри в народі стало однією з причин розпаду СРСР. Безбожна система не мала віри, хоча й намагалася створити свою релігію, і вона розпалася під силою віри народу в Господа нашого Ісуса Христа.

Тепер у незалежній Україні досягнуто небаченої свободи для проповіді не лише у храмах, а й по радіо, телебаченню, у пресі. Такої свободи немає ні в Америці, ні в Європі. Засади християнської етики вивчають не лише в недільних школах, а у загальноосвітніх та вищих. Навчання етики факультативно, за згодою батьків. Але вони неодмінно погоджуються навчати дітей на біблійних основах співжиття.

Українській державі потрібна підтримка Церкви. Без такої підтримки держава не може існувати. В Україні такою основою стала Українська Православна Церква Київського Патріярхату – близько 20 млн. віруючих. Також Українська Греко-Католицька Церква посідає державницькі позиції, тому на сьогодні незалежна держава має міцну основу.

Війна Росії проти України засвід-

чила, що Українська Православна Церква Московського Патріярхату не стоїть на боці української держави. Їхній мир – це мир у неволі. Наш мир – це незалежна Україна, де людина відчуває повну свободу. І ми стоїмо за такий мир. Пропонувана іноді єдність з Росією означає втрату держави. Це засвідчує історичний досвід України.

Я вже 50 років служу на Київській кафедрі. Були важкі часи, тепер ніби стало легше. Але ми розділені і завдання наше – об'єднати усіх православних у єдиній незалежній від Московського Патріярхату Церкві. І такий процес об'єднання почався.

Передовсім самі віруючі переходять до Київського Патріярхату, бо розуміють, що наша Церква завжди була з народом. Це засвідчила Революція Гідності, коли наша Церква виступила проти уряду Віктора Януковича. Синод після розстрілу „Небесної сотні“ прийняв рішення не молитися за злочинну владу. Київський Патріярхат не на словах, а на ділі був з народом. Ми не підтримуємо владу, яка не служить народові. І правда перемогла – Янукович втік за кордон зі своїми прибічниками.

Але ми не лише молимося, а й конкретно допомагаємо. Громади збирають грошові пожертви і матеріальні речі на допомогу війську, підтримують родини полеглих і переселенців. На фронт вирушили наші військові капеляни, які дуже потрібні війську. З ініціативи Церкви почався рух добровольців, який охопив увесь світ.

Якби не було поділу православних церков, то не було б війни, Володимир Путін не наважився б напасти на Україну без того підґрунтя, яке він має у промосковській церкві і проросійських рухах

Патріярх Філарет у розмові з головним редактором видань Українського Народного Союзу Ромою Газдевич та редактором „Свободи“ Левком Хмельковським. (Фото: Алекс Федорчук)

в Україні.

– Чому частина українського населення залишилася в Московському Патріярхаті?

– Московський Патріярхат проводить постійну руйнівну працю в українському православ'ї. Уже понад 20 років єпископи і священники Московського Патріярхату переконують віруючих, що Київський Патріярхат – це розкольники, що наші священники неканонічні, неблагодатні. І багато людей повірили у цю неправду. Наше завдання – повернути людям довіру до своєї Української Церкви. Такій довірі сприятиме відновлення молитовного єднання з Вселенською Патріярхією, з усім світовим православ'ям. Тоді до нас прийдуть єпископи і священники Московського Патріярхату. Таке єднання підтримують Президент України, Верховна Рада, численні громадські організації, які звернулися до Вселенського Патріярха Варфоломія з проханнями про визнання автокефалії Київського Патріярхату. Патріярх Варфоломій має усі підстави і право для такого рішення. Пригадаймо 1924 рік, коли Православній Церкві у Польщі на прохання уряду було надано автокефалію. А та Церква була значно меншою від нашої.

– Як у Вас взаємини з нинішнім керівництвом Української Православної Церкви Московського Патріярхату, з Митрополитом Онуфрієм?

– Я знаю багатьох єпископів, які симпатизують автокефальній церкві, і духовенство таке є. Ми розраховуємо, що вони перейдуть в Київський Патріярхат. Тому я кажу своєму духовенству і своїм єпископам, що не треба ворогувати з духовенством Московського Патріярхату, тому що вони – наші брати, настане час, і ми будемо разом служити. З друзями легше

об'єднатися, ніж з вчорашнім ворогом.

У містах, де обидва патріярхати мають свої храми, таке об'єднання буде безболісним, а от у селах та містечках, де у храмах править УПЦ Московського Патріярхату, це важче. Там триває боротьба за майно, за храми. Але тепер у Верховній Раді є законопроект, який допоможе вирішити складні питання. На жаль, покищо немає механізму, який забезпечує перехід до іншого, в даному разі Київського Патріярхату.

З Митрополитом Онуфрієм ми формально зустрічаємося, але йому Москва не дозволяє спілкуватися з нами. Теж і священникам не дозволяє. Щодо Української Автокефальної Православної Церкви, то у нас ніби й мета однакова, але ця невелика Церква усе ще перебуває під контролею Москви. Коли на 17 вересня 2015 року був намічений об'єднаний Собор, УАПЦ відмовилася від участі у ньому.

– Що сталося з Російською Православною Церквою? Чи вона змінилася в нових умовах?

– Я був кандидатом на посаду Московського патріярха, але зрозумів, що незалежна Україна неможлива без незалежної Церкви, і прийняв своє рішення. Московська ієрархія свідомо служить імперській владі, а Церква повинна служити народові, і Московська церква повинна служити народові, але не служить, має імперські наміри, проголошує неправду.

– Чи можливе створення однієї УПЦ в Україні? Чи довго чекати?

– Безумовно, це станеться і вже досить швидко.

– Як у Вас взаємини з УПЦ США?

– Останнім часом наші взаємини значно поліпшилися. Митрополит Антоній і Єпископ Даниїл, номінований на архієпископа, клопочуться перед Вселенським патріярхом Варфоломієм про визнання автокефалії Київського Патріярхату. Церква багато допомагає Україні і ми з цього приводу часто зустрічаємося у Києві, обговорюємо далішні пляни.

Київський Патріярхат має близько 20 парафій у США, але це не створює конфліктної ситуації. За останні роки до США прибуло багато українців з так званої „четвертої хвилі“, а більшість українських православних церков зазнали певної асиміляції, там звучить англійська мова. Новоприбулим важливо чути рідну, знайому мову Служб Божих, мати спілкування з такими ж новоприбулими. Це зрозуміло. Люди мають право вибирати, де приносити хвалу і подяку Господеві.

Після нашої розмови я поїду до Консисторії УПЦ США і це теж свідчить про наші братські взаємини.

Передплачуйте і читайте „Свободу“

- 120 років на службі діяспорі
- найповніша інформація з життя українських громад в Америці
- електронний архів – www.svoboda-news.com

Відділ передплати: **973-292-9800 дод. 3042**

Річна передплата – \$90. Додайте лише \$5 і матимете обидві версії – паперову і електронну

Заради виконання Гельсінкських угод

11 листопада в інформаційній агенції „Укрінформ“ відбулася прес-конференція, присвячена 40-річчю створення Української громадської групи сприяння виконанню гельсінкських угод. На конференції було представлено вміщений нижче прес-реліз з нагоди цієї історичної події.

Прикінцевий акт Наради з безпеки та співпраці в Європі (НБСЕ), підписаний після тривалих зводікань 1 серпня 1975 року в столиці Фінляндії главами всіх держав Європи (крім Албанії), а також США та Канади, прирівнювався до національного законодавства, а тому відкрив юридичні можливості легально і цілком законно боротися з порушеннями прав людини, опираючись на внутрішнє і міжнародне право. З цією метою московські правозахисники створили 12 травня 1976 року Московську громадську групу сприяння виконанню гельсінкських угод. Другою, з ініціативи письменника і філософа Миколи Руденка, генерала Петра Григоренка (Москва), громадської діячки Оксани Мешко, письменника-фантаста Олесь Бердника, юриста Левка Лук'яненка (Чернівці), 9 листопада 1976 року була створена Українська громадська група сприяння виконанню гельсінкських угод. Її членами-засновниками стали також мікробіолог Ніна Строката-Караванська (Таруса, Калузької області), інженер Мирослав Маринович, історик Микола Матусевич, учитель Олекса Тихий (Донецьчина), юрист Іван Кандиба (Пустомити на Львівщині). Вони підписали Деклярацію про її створення та Меморандум ч.1.

Гельсінкський рух швидко став міжнародним: 25 листопада 1976 року Гельсінкська група була створена в Литві, 14 січня 1977 року – в Грузії, 1 квітня – у Вірменії. Ще з вересня 1976 року в Польщі діяв Комітет захисту робітників, перетворений пізніше на Комітет громадського захисту, у січні 1977 – група „Хартія-77“ у Чехословаччині.

У США була створена спеціальна комісія Конгресу.

Правозахисники вчинили революційний переворот у свідомості стероризованого за попередні десятиліття населення: у невільній країні вони почали поводитися як вільні громадяни: явочним порядком здійснювати конституційні права (свободу слова, друку, демонстрацій, асоціацій), тобто розуміти закони так, як вони написані. У суспільстві з'явилася незалежна громадська думка. Відтепер демагогія про „втручання у внутрішні справи СРСР“, коли йшлося про порушення елементарних прав людини, ставала неспроможною.

Крім того, Українська Гельсінкська Група (УГГ) в добу краху світової колоніальної системи нагадала про існування поневоленої України і порушила питання про визнання її світовим співтовариством, насамперед, щоб Україна була представлена на наступних нарадах НБСЕ окремою делегацією. Це був геніальний здогад: поставити український національний інтерес на міжнародну правову основу, в контекст протисторства демократичного Заходу з тоталітарним СРСР. І міт про Україну всього лише через 15 років наповнився реальним змістом: вона стала незалежною! У певному розумінні можна сказати, що свобода слова, правдива інформація зруйнувала „імперію зла“.

УГГ об'єднала людей різного світогляду й національностей, бо правозахисники розуміли: за колоніального становища про дотримання прав людини не може бути й мови – незалежність же всім уявлялася як імовірний гарант свобод.

Усе, що ще було живого в Україні, потягнулось до Гельсінкської групи. Це вперше по десятиліттях репресій така нечисленна українська інтелігенція організувалася і заговорила на увесь світ про неволю і безправ'я свого народу. У цьому розумінні гельсінкський рух був для України куди важливішим, ніж для народів, які мали свою державність, тому він у нас виявився найстійкішим. Середовище УГГ було досить широким і героїчно стійким. Це колишні політв'язні, їхні друзі й родичі, це молоді люди, які не хотіли більше задихатися в атмосфері офіційної брехливої ідеології.

КГБ вдався до випробування методів – арештів найактивніших, до позасудових репресій щодо всіх співчуваючих і підозрілих. Усього в УГГ вступила 41 особа. Крім того, 1982 року УГГ поповнилася двома чужоземними членами (естонець Март Ніклус та литовець Вікторас Пяткус), а в кінці 1987 року було кооптовано ще шістьох. 24 особи були засуджені у зв'язку з членством у Групі. Вони відбули в концтаборах, в'язницях, психіатричках, на заслання понад 170 років. Загалом же на рахунок Групи – понад 550 років неволі. Група розплатилася п'ятьма життями: Михайло Мельник наклав на себе руки напередодні неминучого арешту 9 березня 1979 року. Чотири в'язні табору особливого режиму в селищі Кучино Пермської області загинули у неволі: Олекса Тихий 5 травня 1984 року, Юрій Литвин 4 вересня 1984 року, Валерій Марченко 7 жовтня 1984 року і Василь Стус 4 вересня 1985 року. Та головна заслуга українських правозахисників не в стражданнях (що зазвичай підкреслюють), а в тому, що вони правильно зорієнтувалися в політичних обставинах доби.

Попри шалений тиск, УГГ не

саморозпустилася, і з неволі виходили її документи. Закордонне представництво УГГ видавало щомісячний бюлетень „Вісник репресій в Україні“, діяв вашінгтонський Комітет гельсінкських гарантій для України, Українське видавництво „Смолоскип“ ім. Василя Симоненка видавало її документи українською й англійською мовами, вся Україна припадала вухом до глушених висилань Радіо Свобода.

Сила і величезна моральна перевага українських правозахисників над тоталітарним режимом полягали в тому, що вони не стали підпільниками, а підписували документи своїми іменами, відкрито демонстрували легалізм, апелюючи до радянського закону і міжнародних правових документів, підписаних СРСР. Вони заслужили належної поваги в світі. Ще 23 вересня 1981 року, у доповіді на 13-му Національному з'їзді Американської асоціації сприяння славістичним дослідженням у Пасіфік-Гров (Каліфорнія) відомий дослідник політичної думки Іван Лисяк-Рудницький відзначив: „Підтверджена фактами значущість українських дисидентів не викликає сумнівів. Жертовність цих хоробрих чоловіків і жінок свідчить про незламний дух української нації. Їхня боротьба за людські й національні права узгоджується з тенденцією світового загальнолюдського поступу в дусі свободи. Українські дисиденти вірять, що правда свободи перемаже. Тим, кому пощастило жити у вільних країнах, не личить вірити менше“.

Як тільки в період „гласности“ й „перебудови“ перші гельсінкці опинилися на волі, вони відновили правозахисну діяльність, яка швидко набувала політичного характеру. 7 липня 1988 року Група

(Закінчення на стор. 17)

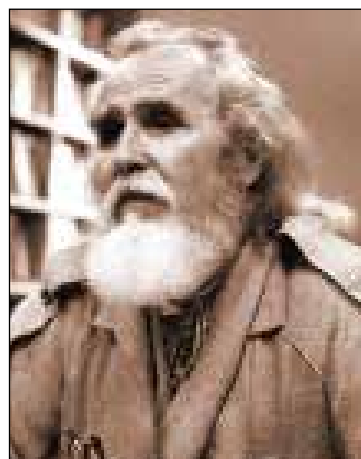
Микола Руденко

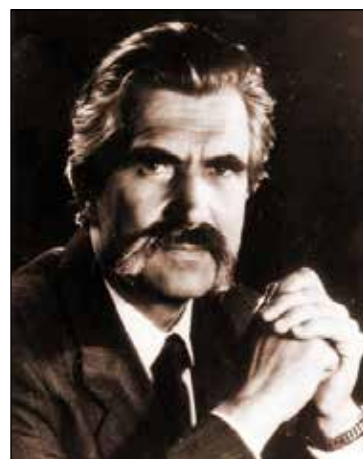
Петро Григоренко

Оксана Мешко

Олесь Бердник

Левко Лук'яненко

40 років тому створено Українську Гельсінкську Групу

Осип Зінкевич

У листопаді виповнюється 40 років від створення Української Гельсінкської Групи (УГГ). Ця подія мала недвозначне значення у відновленні незалежності України. З п'яти Гельсінкських Груп, які поставали на території колишнього СРСР (Московська, Українська, Вірменська, Литовська і Грузинська), УГГ була унікальною. Інші не зуміли втриматися так довго, як Українська. Московська і Литовська групи проіснували по шість років, Вірменська – три роки, Грузинська всього один рік.

Українці виявилися зовсім іншими за своєю вдачею, своїми переконаннями, своєю впертістю і вірою у правоту справ, які обстоювали. Інші групи після арештів їхніх членів призупинили свою діяльність і не поповнювалися новими членами, а УГГ навпаки, після арештів перших основоположників, поповнювалася усе новими членами, які перебували на волі і навіть тими, які перебували в ув'язненні. Це унікальний випадок серед багатьох народів у подібних випадках. Перспектива негайного ув'язнення нових членів не лякала. Від перших 10 членів-основоположників у 1976

році УГГ до 1987 року збільшилася до 50 членів.

У тих буремних роках я спорадично вів свій щоденник, записуючи важливіші події у нашій діяльності і житті. Варто навести з щоденника деякі записи, щоб побачити, як українці у західному світі сприймали ці події, як до них ставилися і як включалися в акції на підтримку позицій УГГ і на захист ув'язнених членів.

14 травня 1976 року: „Телефон на роботу з українського відділення Радіо Свобода у Нью-Йорку. Повідомляють, що у Москві створено Групу сприяння, яку названо Мос-

ковська Гельсінкська Група. Питають, чи маємо якісь інформації у цій справі з України. Сказав, що не маємо“.

3 серпня 1976 року: „Вчора ми повернулися з Монреалю. Застав багато пошти. Отримали першу інформацію з України про Гельсінкський процес. Згідно з нею, в Україні триває підготовка до створення Гельсінкської групи, активну роль у цій справі відіграють письменник Микола Руденко і генерал Петро Григоренко, який живе в Москві і який став членом Московської гру-

(Закінчення на стор. 12)

40 років тому...

(Закінчення зі стор. 11)

пи. Затримка зі створенням такої групи в Україні має принциповий характер. Деякі члени Московської групи вимагають, щоб Українська група була частиною Московської, на що не погоджуються українські активісти. Яка позиція Григоренка, нам не відомо. Згідно з цією інформацією М. Руденко наполягає, щоб Група мала назву Українська, а не Київська, щоб була самостійна, незалежна і не була частиною Московської. Я зразу подзвонив до Радіо Свобода і повідомив їм таку інформацію. Ми домовилися, що наразі ми цієї інформації не будемо публікувати в пресі і вони не будуть передавати по радіо.

16 вересня 1976 року: „Юрко С. (Саєвич) повернувся з України, був у Конча-Заспі, де зустрівся з М. Руденком. Привіз поеми „Хрест“ і „Я вільний“, збірку віршів, багато особистих фото Руденка. Він інформував Юрка про підготовку створення Гельсінкської групи в Україні, вона має бути самостійна і обстоювати незалежність України. Є чимало осіб, які готові стати членами Групи, але їхніх імен він не назвав. Наголошував, що Група не буде підпільною, а відвертою у своїй діяльності. Передбачав, що після створення Групи його телефон правдоподібно буде відключений, тому дав Юркові телефон генерала Григоренка у Москві й поручив до нього дзвонити. Юрко повідомив його, що як тільки буде створена Українська Група, у Вашингтоні буде створений Комітет з представників правозахисних організацій, які будуть репрезентувати на Заході їхню Групу, на що Руденко погодився“.

12 листопада 1976 року: „Телефонують з Радіо Свобода. Повідомляють, що створена Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінкських угод. Її очолив Микола Руденко, представником Групи в Москві призначено генерала Петра Григоренка. Руденко влаштував у Москві прес-конференцію, на якій повідомив про створення Групи. Я

зразу сів за телефон і почав дзвонити представникам усіх правозахисних груп, комітетів оборони українських політв'язнів, повідомив, що збори відбудуться 17 листопада у Вашингтоні і на них буде створено Комітет, який буде представляти Групу на Заході. Питав, хто дає згоду стати членом, якщо на той день не зможе прибути до Вашингтону“.

18 листопада 1976 року: „Вчорашній день, середа, став історичним – ми створили Комітет. У вечірніх годинах зустрілись у приміщенні св. Софії (у Вашингтоні). Ми поїхали разом з А. Зваруном. Прибули також У. Мазуркевич, Ю. Саєвич, Ю. Дейчаківський, І. Кошман, А. Грушкевич. На пропозицію Зваруна нову організацію ми назвали Helsinki Guarantees for Ukraine Committee. Мали проблему з перекладом цієї назви на українську мову. Ю. Саєвич запропонував такий переклад: Комітет Гельсінкських гарантій для України, що стало офіційною назвою Комітету. На мою пропозицію ми обрали головою Комітету д-ра А. Зваруна, голову „Смолоскипу“, а на секретаря Ю. Саєвича, який через те, що працює у державній американській установі, буде вживати псевдонім Богдан Ясень. Присутні узгодили, що я буду вести телефонічні розмови з членами групи в Україні, а через своє ОУНівське минуле не буду вживати свого прізвища, а буду вживати псевдонім Ю. Саєвича – Б. Ясень. Усі присутні стали членами Комітету. Ті особи, які не могли прибути на збори і які телефонічно дали свою згоду, стали членами Комітету – А. Фединський, М. Зарицька, А. Каркоць і М. Стефанюк. На зборах обговорено плян діяльності Комітету. Він має перекладати всі документи української Групи на англійську мову, розсилати їх політикам і членам міжнародних правозахисних груп, влаштовувати прес-конференції, представляти Групу на різних конференціях, видавати англійською мовою інформаційний бюлетень“.

21 листопада 1976 року: „Сьогодні, у неділю, я не пішов до церкви з дружиною і дітьми, вперше у

своєму житті телефонував в Україну. Вивчив досить для мене складну процедуру і потелефонував до Миколи Руденка. Розмова тривала досить довго, і її ніхто не переривав. Я повідомив його про створення вашінгтонського Комітету, про його членів. Він подав склад київської Групи і наголосив, запитуючи мене, чи я добре його чую і розумію, що київська Група є громадською, легальною і відкритою організацією, що інформації, які ми будемо отримувати від нього телефонічним шляхом чи іншими способами, повинні бути опубліковані у пресі. Він дав згоду, щоби вашінгтонський Комітет представляв Групу у західних країнах“.

На цій інформації і призупинився щоденник. Наведено з нього ті місця, які відносяться до перших днів існування Української Гельсінкської Групи і вашінгтонського Комітету. Як стало відомо, після цієї телефонічної розмови телефон М. Руденка зразу відключили. Те саме сталося і з телефоном Левка Лук'яненка, до котрого теж дзвонив, але розмова тривала дуже коротко і була перервана. Від того часу мені доводилося постійно дзвонити до генерала П. Григоренка в Москву. В дуже короткому часі Групі вдалося підготувати ряд меморандумів, декларацій і листів-звернень. У них порушувалося і з'ясовувалося найпекучіші проблеми, які стояли перед українським народом: ізоляція України, Україна – УРСР, член Об'єднаних Націй, ЮНЕСКО й інших міжнародних організацій, не включена в Гельсінкський процес, в Україні відбувається посилення русифікація і дискримінація українців в цілому СРСР, українцям заборонене право на еміграцію. В окремих матеріалах Група домогалася відкриття у Києві іноземних посольств і консульств, представництв західної преси,

Як виявилось, членами Групи стали не ідеологічні однодумці, а особи різних поглядів і політичних переконань. Серед них були націоналісти і марксистки, ті, які стояли на виразних українських само-

стійницьких позиціях і ті, які були прихильниками Федеративного союзу України і Росії. Група мала виразний український національний характер, а серед її членів були також два представники національних меншин, а також два представники країн Прибалтики.

Членам Групи вдалося організувати надійний спосіб нелегального перекидування матеріалів Групи на Захід. Для цього використовувано українських матросів, які досить часто бували в Копенгагені (Данія), болгарських правозахисників, а також у деяких випадках дипломатичну недоторкальну пошту. Таким чином майже всі документи і матеріали Групи вашінгтонський Комітет і видавництво „Смолоскип“ видали окремими книгами українською і англійською мовами, подбали, щоб меморандуми були опубліковані в публікаціях американського Конгресу. Коли в Україні документи УГГ могли розповсюджуватись тільки у малій кількості шляхом самвидаву, то завдання української західної діаспори було одностороннє: максимально поширити ці матеріали у західних країнах, здобути прихильність західних країн, залучити політиків на захист ув'язнених членів УГГ. Важливу роль у цьому виконували вашінгтонський Комітет Гельсінкських гарантій для України, видавництво „Смолоскип“, Комісія прав людини Світового Конгресу Вільних Українців (КПЛ СКВУ), а згодом також Закордонне представництво УГГ.

У 1980 році представники ЗП УГГ, вашінгтонського Комітету, „Смолоскипа“ і КПЛ СКВУ брали активну участь в Гельсінкській конференції в Мадриді, у 1982 році Президент США Роналд Рейган проголосив 9 листопада Днем УГГ, у тому році відбулася виставка і слухання в Конгресі США з нагоди п'ятиріччя УГГ. У 1981 році Сенат Канади, 1983 року Сенат Австралії і 1986 року Сенат США спеціальними резолюціями відзначили діяльність УГГ, а в листопаді 1986 року було відзначено 10-річчя УГГ на Гельсінкській конференції у Відні.

Гельсінкські угоди і створення УГГ дали Україні можливість заговорити на цілий світ про людські і національні, політичні і релігійні права нашого народу. Безстрашна діяльність членів УГГ в Україні і підтримка їхніх зусиль представниками української західної діаспори наблизили день розвалу „могутнього“ Радянського Союзу, розпаду російсько-комуністичної імперії на кільканадцять самостійних держав і увінчалися проголошенням незалежності України.

Як тоді, так і тепер залишаються актуальними для нас слова документів УГГ: „Вічність нації є основою буття сучасної земної людини, повна суверенність нації має стояти понад інтересами держави, культура є нерозривною частиною нації, інтернаціональне і всесвітнє складається з національного й індивідуального“.

Шукаємо Нянюку

Молода, зайнята, та професійна сім'я з Millburn, NJ, шукає няню по догляду за двома дівчатками (2.5 року і 5 місяців) на 5 повних днів на тиждень. Старша дівчинка почала дошкілля. Додаткові обов'язки включають легке домашнє господарство. Зацікавлених просимо телефонувати:

201-207-8300.

Thursday, Nov. 24th at Soyuzivka

Traditional Thanksgiving Feast, 1:00 to 4pm

Buffet Style \$40- per adult

5 to 12: ½ price; 4 & under: free

Call for reservations:
845-626-5641 ext 140
SOYUZIVKA
216 Foordmore Rd
Kerhonkson, NY 12446
Email: Soyuzivka@aol.com

ПОСТАТІ

Виповнюється 90 років з дня народження Олесь Бердника

Ярослав Стех

27 листопада виповниться 90 років з дня народження Олесь Бердника, визначного українського правозахисника, громадського діяча, наділеного українським патріотизмом.

Народився він в селі Вавилове Миколаївської області. Батько Павло Бердник був сільським ковалем, мати Марія займалася домашнім господарством. Крім Олесь, в родині була старша сестра Ольга. Під час Другої світової війни у Червоній армії щасливо пройшов він нелегкими дорогами і в 1946 році повернувся додому, закінчив екстерном сім класів середньої школи і театральну студію при театрі ім. Івана Франка в Києві.

Працюючи в театрі ім. І. Франка, О. Бердник в 1949 році виступив на відкритих партійних зборах, де обговорювали боротьбу з „космополітизмом“. Він засудив балаканину партійних ідеологів, вказав на виховну роль театру і протиставився методам, які понижують працю театру і гідність української нації. Його зразу заарештували, засудили до 10 років позбавлення волі і вивезли до Казахстану.

У 1953 році він підняв в'язнів на бунт проти нелюдського трактування. За таку поставу його вдруге засудили на 10 років позбавлення волі. Хворий і до краю виснажений він звернувся

у 1955 році по помилування як колишній воїн і учасник Другої світової війни.

На диво, отримав згоду і повернувся в Україну, де розгорнув літературну діяльність, в 1957 році вступив до Спілки письменників України (СПУ), став популярним українським письменником-фантастом. До 1972 року вийшло 20 його фантастичних романів і повістей. Великою популярністю користувалися також його статті й лекції з футурології.

У квітні 1972 року в квартирі Миколи та Раїси Руденків, де мешкав О. Бердник, під час обшуку співробітники КГБ вилучили працю Івана Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?“ та дві друкарські машинки. З цього приводу 28 квітня 1972 року О. Бердник оголосив голодування з вимогою повернути вилучене, яке тривало 16 днів.

В кінці перший секретар Центрального комітету Комуністичної партії України Петро Шелест вибачився з приводу цього обшуку, але заявив, що „партійні органи не можуть втручатися в діяльність КГБ“. Однак йому повернули друкарську машинку, деякі твори було ліквідовано, а інші заборонено публікувати.

13 серпня 1976 року вийшов наказ Головного управління охорони державних таємниць у друку: „Вилучити з бібліотек загального та спеціального користу-

вання і книготорговельної мережі СРСР книги Олесь Бердника“. Тоді ж його було виключено з СПУ за антирадянську пропаганду і заборонено користуватися його творами. О. Бердник приєднався до Української Гельсінкської Групи. Перебуваючи під постійним наглядом спецслужб, О. Бердник голосив і пересилав до влади різні відозви і матеріали і вимагав їх здійснення.

У 1979 році О. Бердника знову засудили до шести років позбавлення волі в таборах суворого режиму та трьох років заслання як особливо небезпечного рецидивіста. Помилувано його 14 березня 1984 року. А 17 травня цього ж року в газеті „Літературна Україна“ була сфабрикована „покаянна“ стаття О. Бердника під назвою „Вертаючись додому“. У грудні 1989 року його обрано провідником об'єднання „Українська духовна республіка“. Його книги перекладено англійською, німецькою, португальською та іншими мовами.

О. Бердник був одружений двічі. Перша дружина – Людмила Бердник. Донька від першого шлюбу – Мирослава, журналістка. З другою дружиною його познайомила Л. Бердник. Це була Валентина Сокоринська, відома в подальшому як майстриня ляльок-мотанок. З цього подружжя було двох дітей: донька Громова та син Радан (Роман), економіст.

Олесь Бердник

З великою радістю О. Бердник зустрів відновлення української держави. Жертвенно працював над закріпленням державної законності. Помер О. Бердник 18 березня 2003 року і похований у селі Гребені Київської області, на території своєї дачі. За особливі заслуги 8 листопада 2006 року його помертню нагороджено орденом „За мужність“ I ступеня, споруджено пам'ятник на території осередку зеленого туризму „Звенигород“ (село Балико-Щучинка), його ім'ям названо вулицю в Миколаєві.

Журналіст написав...

(Закінчення зі стор. 8)

У творчому доробку В. Романчука пропам'ятні книги церков у Пармі та в Купер-Сіті на Фльориді. Він був редактором двох збірок поезій Галини Кавки-Шудан з Парми.

Друга книга В. Романчука „Український Клівленд“ – це своєрідна хронологія подій з життя української громади за останнє десятиріччя. На презентацію цього видання зібралось близько 100 шанувальників творчості В. Романчука.

Імпреду благословив молитвою Єпископ Пармської Єпархії св. Йосафата Владика Богдан Данило зі священниками – о. Богданом Барницьким з Української католицької катедрі св. Йосафата та о. Михайлом Дроздовським з Української католицької церкви Покрова Пресвятої Богородиці в Пармі.

Вступне слово мав директор музею-архіву Андрій Фединський, який наголосив, що книга львівського журналіста є надзвичайно цінною для історії української спільноти Великого Клівленду, бо вперше автор в художній формі задокументував чимало подій з життя української громади.

Член Національної спілки журналістів України, редактор часопису „Вісті УЗО“, автор переднього слова до видання Петро Твардовський зробив огляд творчого доробку колеги, розповів про тісну співпрацю з автором, тепло відгукнувся про нього, як непересічну особистість.

Чимало теплих слів виголоси-

ли на адресу В. Романчука шанувальники його творчості та друзі Богдан Милян, Христина Чабан, Аня Славич, Оля Мігеліч, Галина Шудан, Володимир Желізний, а Гордій Пасіка присвятив землякові вірш. Хвальну думку про книгу висловив відомий американський репортер Петро Фединський, який понад 30 літ в „Голосі Америки“ висвітлював події в США та світі.

На презентацію приїхало молоде подружжя з Пенсильванії Роман та Стефанія Миляни. Це про їх українське весілля в Америці написав автор у своїй книзі. Була присутня найповажніша за віком в українській громаді Великого Клівленду та велика прихильниця творчості В. Романчука Тетяна Трач, яка незабаром відзначить свій 100-літній ювілей.

У своєму виступі В. Романчук розповів, що написати книгу його заохотила пам'ять про дідуся Кирила Маслигана, який спочиває в американській землі, а також великий обов'язок перед українською спільнотою Огайо.

А. Славич, яка познайомилася з В. Романчуком у Львові в 1980 році, піднесла йому розкішний букет троянд. А потім усіх запросили на велику українську гостину.

Діловий Комітет має шану

запросити Вас на

Традиційні Вечорниці Червоної Калини

із Презентацією Дебютанток

в суботу 11 лютого 2017

**Hilton Pearl River
Pearl River, New York
tel. 845-735-9000**

Вечірній Одяг

www.KalynaDeb.org

ARKA

Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Tel.: (212) 473-3550

Гості прийшли...

(Закінчення зі стор. 8)

Коли закінчилися дружні розмови і танці, почався конкурс на найкращу вишиванку. Жюрі, у якому були о. В. Музичка, Л. Сівко, Руслана Скляр, Марія Козлюк та інші знавці, запросило до кола усіх

Смачний обід приготували сестриці.

гостей у вишиванках. Під музику кожен з них по черзі виходив на представлення і короткий танець. Було нелегко вибрати найкращі шати, але судді усе ж надали першість Богдані Левицькій з Івано-Франківська та о. Василеві Пасакасові з дружиною Оксаною і сином Яковом. Відзнаки-подарунки отримали також діти.

Учні почули...

(Закінчення зі стор. 8)

Сікорський, який зробив спробу збудувати у Києві перший гелікоптер. Потім він очолював будівництво велетенського на той час літака „Ілля Муромець“. Змушений після більшовицького захоплення влади залишити рідну землю, він продовжив свою справу у США, де й тепер успішно діє заснована ним компанія.

Поряд з І. Сікорським оповідач назвав інших будівників літаків, серед яких відзначалися брати Євген, Андрій та Іван Касяненко, теж студенти Київської політехніки. У 1910 році злетів перший з шести збудованих ними літаків оригінальних конструкцій. Брати загинули в роки сталінських репресій. На одному з літаків братів Касянків літав у Києві майстер вищого пілотажу, київський летун Петро Нестеров, який впровадив нове ставлення до теорії лету і навчив летунів вищого пілотування, яке до того вважалося небезпечним і забороненим. Він виконав у Києві першу в світі „петлю Нестерова“.

Студент Харківського політехнічного інституту Лев Мацієвич, пізніше морський летун, став першою жертвою авіації у 1910 році.

Але його загибель на очах численних глядачів привела артиста Бориса Котельникова до винаходу першого у світі рятувального парашуту.

З Харкова походив незаслужено забутий в Україні авіаконструктор Костянтин Калінін, літак якого К-5 (було випущено 260 машин) став основним на пасажирських авіолініях СРСР. У Харкові він збудував пасажирський літак К-7 на 120 пасажирів – диво для світу. І. Сікорський запрошував К. Калініна до себе у США, той не поїхав і був замордований 1938 року в катівні НКВД.

Частина розповіді була присвячена творчій діяльності Олега Антонова, конструкторське бюро якого створило у Києві небачені у світі літаки великої вантажопідйомності. Варто сказати, що О. Антонов спирався на теорії геніального авіаконструктора Роберто Ороса ді Бартіні, який емігрував до СРСР з Італії, був ув'язнений на багато років і у неволі творив конструкції літаків, які визначили розвиток сучасної авіації у світі.

Розповідь гостя так зацікавила школярів, що їхнім запитанням про літаки, здавалося, не буде кінця. Директор школи Галина Маринець висловила щире подяку Л. Хмельковському за цікаву розповідь.

Хто кого і хто що...

(Закінчення зі стор. 1)

ють на страхах своїх виборців. Однак, я впевнений, що Трамп не переможе на виборах, а республіканці втратять свої голоси в Сенаті, – писав для української публіки відомий американський соціолог і філософ Френсіс Фукуяма. – Поки у США не зроблять власну роботу над помилками, то Америка не може бути прикладом для України“.

І що тепер з цією професорською категоричністю? Д. Трамп переміг, республіканці не втратили своїй голосів у Сенаті. А щодо прикладу, то якраз ці вибори і є дуже переконливим взірцем для України – чесне, прозоре, без найменших фальсифікацій народне волевиявлення. Вже не кажемо, що постійним прикладом для України має залишатися механізм ваг і противаг в американській державній системі, в котрій неможливе узурпування влади якоюсь однією політичною силою. Тому і перемога Д. Трампа, і поразка Г. Клінтона відбулися так, як це личить культурній, розвиненій країні, зрілому суспільству.

В Україні ж, на жаль, відхід від демократичних засад все ще можливий. І можливий у найгіршій формі, коли влада перетворюється на спрута, висмоктуючи з народу всі його життєдайні соки. Нещодавно оприлюднені електронні декларації вищого чиновництва України спонукають думати, що післямайданна влада дорешти втратила державно-політичну репутацію. „Колональні суми готівки свідчать про глобальну непатріотичність української політичної еліти. Вона пока-

зала громадянам, що наші можна-владці не вірять в українську державу і не довіряють їй. Фактично сидять на валізах, у будь-який момент готові до втечі“, – пише в „Газеті по-українськи“ політолог Андрій Золотарьов.

Реакція українського суспільства, визрілого і загартованого у двох революціях, – неминуча. Політичне життя в країні повільно, але неухильно приходить у рух. Одним з багатьох знаків цього процесу є заява Михайла Саакашвілі, що він відмовляється від посади голови Одеської обласної держадміністрації, оскільки так і не дочекався підтримки з боку Президента Петра Порошенка.

Ось його слова: „...В Одеській області президент особисто підтримує два клани – бандитський клан Труханова і корупційний клан Урбанського... Але Одещину віддають не лише корупціонерам – її віддають ворогам України. У цій ситуації я вирішив подати у відставку й почати новий етап боротьби... Я є той вояк, який іде стільки, скільки треба для повної перемоги – щоб визволити Україну від цієї мерзоти, від цього корупційного бруду, який капіталізує на крові наших солдатів, на жертвах Майдану, яка зрадила ідею української революції й у якій єдина мотивація свого існування – це набивати собі кишені, посилювати свій клан і остаточно пограбувати Україну...“.

Коментатори передбачають, що М. Саакашвілі от-от стане в центр об'єднання тих політичних сил, метою котрих є очищення влади від корупції і пришвидшений шлях України до перемоги європейських демократичних цінностей. Так і кор-

тити запитати: а де він раніше був? Чому дав використати себе для дискредитації Прем'єра Арсенія Яценюка? Чому мовчав про помилки П. Порошенка, коли про них вже говорили всі?

Та річ не в М. Саакашвілі і його відставці. Про напружену ситуацію в Україні більше свідчать люди, котрі дивилися смерті в очі на Донбасі. Ось що думає недавній начальник штабу добровольчого батальйону „Айдар“ Валентин Лихоліт: „Депутати піднімають собі платню до 36 тис., а моя бабуся і теща дістають по тисячі гривень пенсії. Різниця є? Нас мають за дурнів, бо ми воюємо за батьківщину, а вони тим часом декларують мільярди...“.

Чи ж це не страшна трагедія нашого часу – одні вибирають брудні гроші, а інші – смерть за рідну землю?

Доброволець Родіон Шовкошитний: „На Донеччині українська влада відверто грає з сепаратизмом“.

Колишній борець батальйону „Азов“ Юліян Матвійчук: „У країні немає єдиної державницької позиції щодо війни. Винен президент зі своєю слабкістю в політиці. Я спілкувався з послами від Порошенка. Жалілися, що приїжджають на зустрічі в Америку чи Європу – і не мають своєї позиції. Президент їм не дає настанов. Мусять тільки слухати і робити, що їм скажуть міжнародні політики. Тільки б дали черговий кредит...“.

І вже як певне узагальнення – погляд відомого дипломата і громадського діяча Богдана Яременка:

„Ось на яких принципах, засадах, підходах базуються рішення нашої влади:

1. Страх перед наслідками своїх рішень, тому є таке бажання схова-

тися на колегіальними. Страх перед Росією (захиститися від зовнішньої агресії Росії не можна, щоб не почалась війна з нею). Ще більший страх перед власним народом – добровольчими батальйонами, волонтерами, громадськими активістами. Навіть „правильні“ закони чи рішення приймаємо здебільшого тоді, коли боїмось реакції Заходу і власного суспільства.

2. Правовий нігілізм. Якщо закон заважає – можна ігнорувати його. Звідси – обіцянки терористам, Росії і західним партнерам змінити Конституцію, і звідси – ігнорування законів про оборону, боротьбу з тероризмом, державний кордон і т. д.

3. Жага наживи. Як би страшно не було, на якій виверт не доводилось б їти, щоб зупинити російську агресію, як би не падала економіка і біднішав народ, процес відкриття нових рахунків, офшорних компаній не зупиняється...“.

Голова Служби безпеки Василь Грицак остеріг, що листопад буде в Україні місяцем небезпечних провокацій Кремля, який має плян знищення української незалежності. Чи свідомі українці мають бути вдячними В. Грицакові за таку „своєчасну“ остерогу? Чи вони не знають, що смертельна загроза з боку московської орди почалася не в листопаді і не листопадом закінчиться? Чи вони не знають, що нема таких років, таких місяців, тижнів, днів, годин і хвилин, коли б Росія не плянувала знищення України?

То чію безпеку запевнює В. Грицак? Часом не вкрай скомпрометованої неправедним багатством української державно-політичної верхівки, котра починає тремтіти від страху перед одуреним нею народом?

Соборові св. Володимира...

(Закінчення зі стор. 8)

навства вітали Владик квітами на сходах храму. Вірш, написаний до ювілею, продеклямувала Андріана Думка. Владик також привітали голова Парафіяльної управи, голова Сестрицтва та настоятель

собору о. Іван Лимар. На Службі Божій, прикрашеній величним співом хору під керівництвом Володимира Поповича, усі молились за тих, хто відійшов у вічне життя, та за щасливе майбутнє громади.

У своїй проповіді Митрополит Антоній згадав історію заснування та розвитку громади собору і вручив церковні нагороди тим членам

парафії, які найбільше потрудилися для слави Божої у громаді.

Після Служби Божої усі попрямували до Українського культурного осередку на святковий бенкет. У залі лунали слова найкращих побажань на адресу Владики Даниїла, о. І. Лимара та усієї громади.

Гостей розважали виступи міс-

цевих артистів та дитячих колективів, а також танцювально-го ансамблю „Горлиця“ з школи українознавства. Потішили громаду гості щедрими дарунками, а особливо Богдан Ватраль, колишній випускник школи українознавства, даром від Кредитової спілки „Сапоміч“ та Христа Верещак від Фундації „Спадщина“.

СПОРТ

Український спортовий музей відкрив двері

ВИПАНИ, Нью-Джерзі. – 17 вересня п'ять почесних гостей перерізували стрічку на відкритті Українського спортового музею в Українському Американському Культурному Центрі Нью-Джерзі. Це були посадник Випані Рон Франціолі, парох Української католицької церкви св. Івана Хрестителя у Випані о. Степан Білик, заступник голови Ради директорів Української Американської Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч“ Ігор Ляшок, колишній гравець дружини гокею „Нью-Джерзі Девилз“ Кен Данейко (українського походження) і член Ради директорів Українського спортового музею Мирон Биц.

Отець С. Білик виголосив благословення, а зібрана громада, помолившись, заспівала гимни США та України. Ведучий, спортовий кореспондент „Українського тижневика“ (The Ukrainian Weekly) Ігор Стельмах провадив імпрезою і розважав 180 гостей. Він розпочав бенкет гумористичними завданнями про важливість спорту в сучасному житті, уявляючи життя без спортових організацій, особистостей і змагань, а також представив гостей Дмитра Паламарчука – тренера з фігурного ковзання і колишнього парного ковзаняра, Аліну Милевську – фігурну ковзанярку, Віталія Данильченка – п'ятиразового українського чемпіона з фігурного ковзання і Матта Логліна – радіозаповідача „Нью-Джерзі Девилз“.

І. Стельмах згадав тяжкий процес здійснення задуму про Український спортовий музей і Залу слави через всякі труднощі, коли треба було знайти приміщення, здобути фонди, залагодити потрібну документацію та розвинути підтримку української громади. За цю працю М. й Христину Биців та всю Раду директорів гості вітали щедру овацією.

М. Биц пояснив завдання Спортового музею, який має вшанувати визначні особи, дружини й організації в історії українського спорту. Мета Зали слави – визнати переплітання спорту з щоденним життям, вшанувати вклад грав-

ців, тренерів, будівельників, журналістів, прихильників в аматорському і професійному спорті.

Були оголошені привітання від Сергія Бубки – президента Національного Олімпійського Комітету України (НОКУ), Івана Бондарчука – прес-аташе НОКУ, українських олімпійців Валерія Борзова й Віктора Петренка та Українського Конгресового Комітету Америки.

Перед словом К. Данейка присутні огляну-

ли відеомонтаж його блискучої кар'єри в Національній Лізі Гокею. „Пан Девил“, як його прозвали, згадував ранні кроки в Едмонтоні, Альберті, де від третьої кляси він всім розповідав, що колись гратиме в Національній Лізі Гокею.

Після вечери почалися урочистості приймання найпершої кляси Зали слави українського спорту. Ведучий І. Стельмах міняв головні убори згідно з приналежністю гравця, дружини або організації – спершу „Українського тижневика“, тоді київського „Динамо“, далі виготовлений на замовлення Українського спортового музею головний убір „Нью-Джерзі Девилз“. До кінця урочистостей в нього на голові гордо пишалося 16 різних головних уборів.

51 заслужену спортову постать по черзі викликали, кожному вручали гравірований значок, сорочку з вишивкою, квиток на постійний вступ до музею та особисту плякету членства в Залі слави. Нагороди роздавали М. Биц, Теодор Боднар, з чиеї колекції багато експонатів, Богдан Поритко і Роман Булавський. Відзначених фотографувала членка ради Х. Биц.

У їх числі були 22 в категорії будівельники, 17 гравців напівпрофесійних аматорів і 12 олімпійців-професіоналів. В цій останній категорії були брати боксери Віталій і Володимир Клички, К. Данейко, Вейн Хребет і Михайло Дитка з американського футболу, Михайло Босий і Вейн Гречський з гокею, олімпійці Віктор Петренко й Оксана Баюл з фігурного ковзання.

І. Стельмах завершив урочистості прочитанням вірша, де згадані 23 новообраних члени у ліричному фіналі в стилі дитячого автора д-ра Суца.

Всім присутнім вручено пропам'ятну книжечку про урочисте відкриття музею. Посольство України в США, Генеральне консульство України в Нью-Йорку та НОКУ замовили й собі копії книжечки. Протягом вечора відбувався тихий аукціон на благодійну ціль, на який були виставлені спортові пам'ятки з підписами.

Український Спортовий Музей

Стрічку на відкритті Українського спортового музею перерізують (зліва) Мирон Биц, Кен Данейко, Рон Франціолі та Ігор Ляшко. (Фото: Христина Биц)

Турнір з футболу провели на „Тризубівці“

Роман Лужецький

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – З нагоди Дня Колумба три дні на спортивній оселі „Тризуб“ відбувався шостий дівочий футбольний турнір (вікова категорія 8-15 років) зі стейтів Пенсильванія, Нью-Джерзі, Мериленд, Делавар.

У дівочому турнірі взяло участь рекордне число команд – 184, 16 з яких з були з Українського Спортового Осередку (УСО) „Тризуб“ –

„Ukrainian Nationals“.

Турнір відбувся на дев'яти футбольних полях „Тризубівки“ й шести сусідніх полях. Загалом було проведено 264 гри, за спортовок уболівало близько 2,000 глядачів. Команди футбольного клубу УСО „Тризуб“ – „Ukrainian Nationals“ посіли чотири перших місця у віковій категорії до 11 років і три других у категорії 12-15 років.

На пікніковій площі було святкування, на якому виступали гітарист Dan Randine та гурт „Fake

Uncle Jack“ і палили ватру.

Під керівництвом президента УСО „Тризуб“ Ореста Лесюка, директора турніру Данила Ниша, Брюса Туліо та комітету турніру „Ukrainian Nationals“ було добре підготовлено місце змагань.

На згадку про змагання Євген Луців та Остап Левицький вручили учасникам і командам-фіналістам подарункові кубки із символами „Тризуба“ та медалі. Вечір закінчився святковим феєрверком.

Футбольна команда УСО „Тризуб“ „Syla Red“ – чемпіон у групі дівчат до 14 років. Тренер Анджела ДеСума. (Фото: Роман Лужецький).

Футбольна команда УСО „Тризуб“ „Zoriany Black“ – чемпіон у групі дівчат до 12 років. У центрі Євген Луців вручає пам'ятний знак тренеріві командди Крис Шенк. (Фото: Роман Лужецький).

**УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА
ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА СПІЛКА**

*Бажаємо
нашим шановним членам
щасливого
Дня Подяки
та
висловлюємо вдячність
за Вашу підтримку
протягом року!*

NCUA

MAIN OFFICE
215 Second Avenue, New York, N.Y. 10003 • Tel. (212) 533-2980 • Fax. (212) 995-5204

BRANCH OFFICES:

Brooklyn 1678 East 17th Street, Brooklyn, N.Y. 11229 Tel. (718) 376-5057 Fax. (718) 376-5670	South Bound Brook 35 Main Street, So. Bound Brook, N.J. 08880 Tel. (732) 469-9085 Fax. (732) 469-9165	Perth Amboy 615 Amboy Avenue, Perth Amboy, N.J. 08861 Tel. (732) 802-0480 Fax. (732) 802-0484
---	--	--

www.ukrnatfcu.org • (866) 859-5848

Провели міст дружби: Ізраїль – Україна

Світлана Глаз

БАТ-ЯМА, Ізраїль. – Одночасно в двох містах – ізраїльському Бат-Ямі та українському Кам'янці-Подільському 10 листопада в рам-

Посадник Кам'янця-Подільського Михайло Сімашкевич. (Фото: Борис Поделко)

ках VII Міжнародного інвестиційного форуму „Розвиток промислового потенціалу Кам'янця-Подільського“, відбувся телеміст, учасники якого обговорили перспективи співпраці в економічній сфері та можливості зближення між країнами на регіональному рівні, зокрема налагодження побратимських зв'язків між Кам'янцем-Подільським та Кір'ят-Гатом, де живе чимало етнічних українців та вихідців з України, які зацікавлені у співпраці і самі проводять чимало заходів присвячених українській тематиці.

Учасників відеомосту привітав міський голова Кам'янця-Подільського Михайло Сімашкевич, який наголосив на зацікавленості міста у розвитку зв'язків з Ізраїлем. Також виступили керівник Кам'янець-Подільського представництва Хмельницького благодійного фонду „Хесед-Бешт“ Маргарита Шопник та генеральний директор підприємства „Полімет“ Анатолій Глюзман.

В Українському культурному центрі в Ізраїлі у розмові взяли участь

(Закінчення на стор. 18)

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страховання Життя
OKSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

32 Peachtree Rd.
Basking Ridge, NJ 07920
Tel.: 908-872-2192; email: stankouna@optimum.net

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

Меланія Бойчук
Ростик Куйдич

Адріяна Гірняк
Максиміліян Богдан Чума

Софія Годованець
Марко Качай

Пластова Станиця Ньюарк разом з Ланкою Батьків

запрошують Вас з ріднею і приятелями на

ПЛАСТОВИЙ БАЛЬ

в суботу, 21-го січня 2017 року

Hanover Marriott
1401 Route 10 East
Whippany, New Jersey 07981

Оркестри „Темпо” і „Грім”

Вечірній одяг

Коктейль з перекусом: год. 6:00
Презентація дебютанток: год. 7:30
Опісля вечеря і забава

Вступ разом з вечерею 160.00 дол.
(Місця мусять бути заплачені до
31-го грудня 2016 року)

Вступ на забаву без вечері 50.00 дол. (до 4-го січня)
60.00 дол. на місці

Чеки просимо виписувати на PLAST USO

Квитки просимо замовляти у
Natalia K. Bilash
31 Rosedale Avenue, Millburn, NJ 07041
Tel.: 973-809-7580; email: nkbilash@gmail.com

Замовлення кімнат у готелі:
800-228-9290 or 973-538-8811
Покликатися на: PLAST room block rate.

Аня Косачевич
Александр Комаринський

Юліяна Оріся Іванка
Паславська
Матей Бах

Христина Старожитник
Дарко Борса

Вікторія Іванишин
Данило Кизик

Юля Павлюк
Захар Фірко

Чи означає...

(Закінчення зі стор. 5)

вали її”.

Крім того, журналістам агентства стало цікаво, який аргумент став вирішальним для остаточного рішення американського електорату.

І. Бекешкіна: „На мою думку, бажання змін стало вирішальним аргументом для того, аби американці віддали свій голос саме Трампу. Чому не Клінтон? Відповідь на це проста. В очах американців вона була уособленням сталого розвитку: обіцяла стабільність, вдосконалення рівня життя тощо. А Трамп сказав, що ні – все треба змінювати. Але, щось мені підказує, що спокійного життя у США, а також у світі загалом не буде”.

Є. Головаха: „Слід згадати, що за 10 днів до виборів Клінтон впевнено випереджала Трампа на 5-7 відс., але потім з'явилася інформація, що ФБР (FBI) починає переслідування Клінтон. В результаті її рейтинг почав падати, а Трампа – зростати. Звичайно, згодом ФБР повідомило, що в нових електронних листах Клінтон не знайшло доказів складу злочину, тільки це вже не мало значення. На мою думку, саме через цей інцидент американці вирішили віддати перевагу Трампові”.

На завершення кореспондент поставив експертам таке цікаве питання: Чи не вбачаєте ви паралелі у тому, як кияни у 2006 році обрали посадником Леоніда Черновецького та цьогорічними президентськими виборами у США? Мовляв, нехай гірший, аби інший.

І. Бекешкіна: „Ні, я не можу провести таку паралель. Річ у тім, що Черновецький не мав абсолютної більшості, і якби голосування проходило у два тури, то він би не переміг. Звісно, Черновецький двічі перемагав на виборах, але слід сказати, що і в першому, і в другому випадку причини були зовсім різними, як і в принципі сам електорат. Тобто, якщо під час перших виборів його частково підтримували люди, які хотіли змін, то на других виборах за Черновецького голосували лише пенсіонери та проплачені бюджетники”.

Є. Головаха: „Ні, жодних паралелей між виборами київського мера, на яких обрали Черновецького, та нинішніми президентськими виборами в США я не бачу. Адже в американців за багато років склалися певні традиції президентських перегонів: вони не люблять, аби ті ж самі політичні сили довго залишалися біля керма держави. Вони люблять владу міняти, вважають, що це прояв демократії. Тому, думаю, що через чотири роки, коли американці зрозуміють, що вони накоїли, то вони оберуть демократа, аби той виправив все ті дурниці, які наробить республіканець Трамп. Ба більше! Якби не Трамп, то взагалі 90 відс. голосів отримав би будь-який інший республіканець”.

Мирослав Ліскович – аналітик пресагенції „Укрінформ”, Київ.

Заради виконання...

(Закінчення зі стор. 11)

трансформувалася в Українську Гельсінкську Спілку, яку трактують як передпартію. Вона поклала початок створенню політичної системи в Україні.

УГГ сприяння виконанню гельсінкських угод посідає в історії українського національно-визвольного і правозахисного руху визначне місце. Її діяльність разом з іншими чинниками привела Україну до незалежності, де відкрилася можливість побудувати правове суспільство, яке відповідатиме як волелюбному духові українського народу, так і букві міжнародних правових актів.

1 квітня 2004 року (у день смерті М. Руденка) була заснована асоціація правозахисних організацій – Українська Гельсінкська Спілка з прав людини. Метою її створення та діяльності є захист прав людини і основних свобод через сприяння практичному виконанню гуманітарних статей Прикінцевого акта Гельсінкської наради з безпеки і співробітництва в Європі (НБСЕ) 1975 року, інших прийнятих на його розвиток міжнародних правових документів, а також усіх інших

зобов'язань України в сфері прав людини та основних свобод. Ця Асоціація є правонаступницею УГГ. Нині членами Асоціації є близько 30 правозахисних організацій.

Український інститут національної пам'яті

Видавництво „Смолоскип” ім. Василя Симоненка

Українська Гельсінкська спілка з прав людини

Харківська правозахисна група

Музей шістдесятництва

Всеукраїнське товариство політичних в'язнів і репресованих

Конгрес національних громад України

Ветеранське об'єднання „Українська Гельсінкська Спілка”

Selfreliance

Ukrainian American Federal Credit Union

Втішайтеся золотою осінню разом з нашою

Mobile App

- знаходження найближчих безплатних банкоматів (АТМ)**
- фотографування та депозит грошового чека**
- перевірка зображення виплачених чеків**
- реєстрування нового користувача в режимі реального часу**

Scan to download
Android app

Scan to download
iPhone app

5000 N. Cumberland Ave. Chicago IL 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911
302 E. Army Trail Rd. Bloomingdale IL 630-307-0079

Selfreliance.com
2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 773-328-7500

734 Sandford Ave. Newark NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City NJ 201-795-4061
60-C N. Jefferson Rd. Whippany NJ 973-887-2776

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by the full faith and credit of the United States Government

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

Послуга доступна тільки існуючим і новим членам Кредитівки за допомогою мобільного пристрою чи мобільного "smart" телефону. Якщо не зазначено інше в контексті, "linked SUAFUCU accounts" або "linked accounts" відносяться до всіх Ваших рахунків у Самопоміч, що Ви долучили до MobileConnect™. Просимо читати "Truth in Savings" інформацію, щоб довідатися про всі вимоги стосовно рахунків у Кредитівці "Самопоміч". Докладні інформації про цю послугу подані у www.selfreliance.com/disclosures/. За докладною інформацією телефонуйте на безкоштовний № 888.222.8571.

Інтенсивні Курси Англійської Мови

Всі рівні володіння мовою • Англійська мова для підприємництва
Вдосконалення вміння писати і читати • Підготування до іспиту TOEFL
Повний вибір курсів Apple iMac Photoshop та Office for Mac
"English through the Arts" - Центр Діяльності

Spanish-American Institute

служить міжнародним студентам на Times Square від 1955 р.

240 West 35th Street, 2nd Floor, Manhattan, NY 10001
Тел.: 212-840-7111 • Факс: 646-766-0302

Info@sai.nyc • www.sai.nyc

SKYPE: StudentClub • www.FaceBook.com/StudentClub

This school is authorized under Federal Law to enroll non-immigrant alien students.
Registered by the Department of Education of the State of New York.

Товариство Українських Інженерів Америки Українське Лікарське Товариство Північної Америки Український Інститут Америки

щиро запрошує Вас на
традиційне святкування Різдвяної

Я Л И Н К И

з перекусом, напійками
та мистецькою програмою у виконанні
вокального ансамблю „ПРОМІНЬ“

в суботу, 17 грудня 2016 р.

(двері відкриті о год. 7:00 вечора, програма починається о год. 7:30 вечора)

в Українському Інституті Америки
2 East 79th Street, Нью-Йорк

Вступ: \$40, студенти і емерити \$30

Просимо випусувати чеки на „Ukrainian Engineers Society of America“

За інформаціями просимо звертатися до: „www.uesa.org“ або (347) 301-1612

DNIPRO LLC.

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ
645 W. 1st Ave.
Tel.: (908) 241-2190
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Tel.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (215) 969-4986
(215) 728-6040

2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899

ROXOLANA

INTERNATIONAL TRADE, LTD
e-mail: roxolanald@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ • АВІА

Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуючись нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії,
- Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшості європейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на летовище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

\$100 - \$7	\$500 - \$12	\$900 - \$20
\$200 - \$10	\$600 - \$15	\$1000 - \$20
\$300 - \$12	\$700 - \$17	\$1500 - \$37.50
\$400 - \$12	\$800 - \$17	\$2000 - \$50

Маємо ліцензію на пересилку доларів.
Також пересилаємо в інші країни.

* Додаткова оплата за доставку.
Існують певні обмеження.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталога
вміст пакунка:
борошно - 20 ф., гречка - 10 ф.,
оля - 1 гальон, тушонка - 3 ф., саямі - 3
ф., родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф.,
кава мелена - 2 ф., шоколад - 2 плитки.
Ціна \$99 за 51 ф.

1-888-ПАКУНОК (725-8665)

Провели міст...

(Закінчення зі стор. 16)

перший секретар Посольства України в Ізраїлі Сергій Братчик, президент Асоціації сприяння розвитку і співпраці „Ізраїль-Україна і країни СНД“ Леон Табаков та представниця громадської організації „Ізраїльські друзі України“ Любов Іванова.

Обговорили конкретні проекти, які мають відбутися незабаром, зокрема, телезустріч медиків двох країн. Учасники з ізраїльської сторони підтвердили готовність сприяти українським підприємцям у виході на ізраїльський ринок. Українцям сподобався відео-міст і був позитивно сприйнятий у Кам'янці-Подільському. М. Сіماشкевич

запевнив, що місто готове до плідної економічної співпраці підприємств, в культурних подіях, розвитку туризму.

Як зазначила організатор заходу, колишня директор Українського культурного центру в Ізраїлі Олена Іванчук, встановлення тісних зв'язків між Кам'янцем-Подільським та ізраїльськими партнерами є закономірним явищем, адже напередодні Першої світової війни в Кам'янці-Подільському 47 відс. населення складала євреї. Історія євреїв Кам'янці-Подільського була трагічною і сьогодні громада є малочисельна. Але в Ізраїлі є багато вихідців з України, які цікавляться своїм українським корінням і готові відкривати для себе історичні місця Кам'янці-Подільського.

Росія – вбивця демократії

(Закінчення зі стор. 3)

го волевиявлення і чесного підрахунку голосів. Подібна політика проводиться Кремлем свідомо, що збільшує рівень цих загроз і їх вплив на майбутнє демократії по всьому світу.

Нам всім потрібне переосмислення поточних процесів і випрацю-

вання пляну спільного захисту фундаментальних демократичних цінностей. Лише за умови єдності підходів щодо протидії Росії нас буде очікувати успіх.

УНІАН, 9 листопада

Ірина Фріз – голова Постійної делегації України в Парламентській асамблеї НАТО, Брюссель.

У Нью-Йорку вшанували...

(Закінчення зі стор. 1)

Митрополит Української Православної Церкви США Антоній, Єпископ Павло Хомницький та Єпископ-емерит Василь Лостен з Української Католицької Церкви очолили Панахиду. Співав хор „Думка“ під орудою Василя Гречинського.

Після Панахиди промовляли новообраний президент Українського Конгресового Комітету Америки Андрій Футей, Постійний представник України при ООН Посол Володимир Єльченко, який передав думку колишнього Генерального секретаря ООН Кофі

Анана, котрий вважає Голодомор геноцидом. Сенатор Чарльз Шумер подякував свідкам Голодомору Олександрові і Надії Северином за мужність і стійкість у важкі роки.

Посол України в США Валерій Чалий зупинився на численних злочинах сталінського режиму проти України, зокрема проти кримсько-татарського народу, який предствалев на пропам'ятній асамблеї Мустафа Джемільєв.

Старший радник Представництва США в ООН Віліям Поп оголосив послання від Білого Дому, у якому висловлено підтримку українському народові у боротьбі за цілісність державної території і демократію.

Oblast Memorials

PO Box 746, Chester, NY 10918

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРИТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ШИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

Шановні читачі! Висилаючи до „Свободи“ спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Відійшла д-р Іванна-Марія Мірчук-Ратич

Ярослав Ликтей

Відійшла від нас д-р Іванна Марія Мірчук-Ратич, дружина покійного Олега Ратича та мати покійної Юліани й улюблена учителька учнів Української гімназії в Байройті. У смутку залишилися швагер Ростислав Ратич з дружиною Галею та їхні діти Надя, Христя, Роман з дружиною Олесею та дітьми Миколаю й Анею, Талею з чоловіком Ігорем і дітьми Юліаною, Катериною, Івасиком і племінниками Дарією і Василем.

І. Мірчук народилася 12 червня 1926 року у Відні, в родині д-ра Івана Мірчука та Марії фон Голобек. Початкову та гімназійну освіту одержала в Берліні, вивчаючи англійську та французьку мови. Зі закінченням Другої світової війни вона опинилася в Байройті. З ініціативи д-ра Костя Кисілевського, Василя Ратича, д-ра І. Мірчука й інших в українському таборі створилася Українська таборова гуманітарна гімназія, де вона вчи-

ла англійської мови. І. Мірчук була перекладачем у Таборовій управі „Леопольд Касерне“ та включилася в освітньо-харитативну працю, щоб допомагати біженцям. Американці хотіли вислати біженців до табору біля чеського кордону і тоді – на „родину“. А що в СРСР їм загрозувала Сибір, вони не знали. І. Мірчук з таборовою радою поїхала до американців, щоб зупинити репатріацію. Американці обстоювали, що мусять виконати наказ. У розпачі І. Мірчук подалася до заслуженого та високо-ідейного англійця Кендза, якого знала раніше. Вона переконала його, що не можна репатріювати старих, хворих людей і малих дітей, коли вже приходить зима. Кендз поїхав з нею до американського командира, який погодився відкласти репатріацію до весни. І. Мірчук врятувала Український табір „Леопольд Касерне“ в Байройті від репатріації.

При кінці 1949 року табір у Байройті було зачинено, родина Мірчуків опинилася у Мюнхені. Д-р Іван

Мірчук зайнявся організуванням Українського Вільного Університету, а Іванна Мірчук студювала в Людвік-Максиміліанському університеті, який закінчила докторатом. В Мюнхені вона працювала в Злученому Українсько-Американському Допомоговому Комітеті та одружилася з д-ром Олегом Ратичем. Після шлюбу вона прибула до Америки і стала на працю в УККА. Згодом почала вчити німецьку мову та літературу в Ратгерс-університеті, де стала повним професором і була членом ради професорів цього університету. Народилася доня Юліяна, але на студіях у Німеччині її зустріла незавидна доля.

І. Мірчук-Ратич є автором публікацій про сучасну німецьку літературу та перекладу творів експресіонізму. За свою працю вона одержала від Інституту Гете „Certificate of Merit“, нагороду Ліндбека за видатне навчання, і Німецько-Американську премію дружби „Friendship Award“.

І. Мірчук-Ратич була секретаркою міжнародної Ліги жінок на

еміграції, членом Головної управи Об'єднання Українських Жінок під головуванням Ольги Павловської, членом 65-го Відділу США в Нью-Бранзвіку, Нью Джерзі, була вибрана до Головної управи і стала почесною членкою США та довголітнім членом та спонсором Українського Музею в Нью-Йорку. Вона брала участь у конгресі Світової Федерації Українських Жіночих Організацій і працювала зі Світовою Організацією Матерів.

І. Мірчук-Ратич була співавтором і співредактором книжки „Байройтські спомини з юних днів, днів весни 1945-1950“, якої я був співавтором і головним редактором. Коли вона була ще здорова, кожного року приїжджала на зустріч байройтців на Союзівці.

Коли І. Мірчук-Ратич почала хворіти, швагер Ростислав і його дружина Галя забрали її з Фльориди до себе. В той час Галя з родиною вже доглядала хворого Р. Ратича. І. Мірчук-Ратич померла 5 вересня. Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 13 листопада 2016 року з волі Всевишнього відійшла від нас у вічність наша любляча Сестра, Братова, Стриєчна Сестра і Тета

св. п.

ДАРІЯ ПАСЛАВСЬКА

народжена в Лутовиску, донька Отця Михайла і Олени Паславських, була заслана з мамою та сестрами і відбула Сибір під Советами.

У смутку залишені:

- сестра - Ольга
- брат - Богдан з родиною
- братова - Орися з родиною
- стриєчний брат - Ярослав з дружиною Христею
- ближча і дальша родина в Україні й Америці

Відвідини відбудуться в неділю, 20 листопада, від години 5:00 до 7:00 вечора, Парастас в 6:00 годині в Par-Troy Funeral Home, Parsippany, NJ.

Похоронні відправи відбудуться в понеділок, 21 листопада, о годині 10:30 ранку в церкві св. Івана Хрестителя в Whippany, NJ., а відтак на цвинтарі св. Андрія, South Bound Brook, NJ.

Нехай спокійно спочиває в Бозі.

Вічна їй пам'ять!

Ділимося болючою вісткою, що після короткої недуги, 2 жовтня 2016 року відійшов у Божу вічність на 91-му році життя наш найдорожчий Тато і Дідусь

св. п.

Ярослав Заліпський

Похоронні відправи відбулися 8 жовтня в церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії у Мелровз-Парку, а опісля на цвинтарі св. Марії в Елкінс-Парку, Па.

У глибокому смутку залишилися:

- донька - Уляна
- син - Ігор з дружиною Христею і діти - Софійка, Меланія, Вікторія
- племінники - Дарія Филипович Монтеро з родиною
- Андрій Филипович з родиною
- Роксолана Филипович Гарасимів з родиною
- сваха - Рената Оларчик з чоловіком Андрієм та сином Адріаном з родиною

Вічна йому пам'ять!

Для вшанування пам'яті Покійної, замість квітів, пожертви були зложені на Український Музей в Нью-Йорку, Український Освітньо-Культурний Центр у Філядельфії та на Наукове Товариство ім. Шевченка.

Ділимося сумною вісткою з родиною та знайомими, що відійшла у вічність 11 листопада 2016 року наша найдорожча Дружина, Мама, Бабця, Сестра і Тета

св. п.

Марта Христина Шевчук

з дому Гаврилюк

народжена 15 березня 1951 року, вона виростала у Бафало, Н.Й., де була дуже активною у суспільній праці, в школі українознавства, у провіді УККА, та в інших організаціях, і була довголітньою пластовою виховницею. Останніх 40 років проживала у штаті Нью-Джерзі, де була учителькою у народних школах, як також далі була зайнята у суспільних працях при українській та американській громадах. Особливо раділа дітьми та внуками.

Похоронні відправи відбулися в середу, 16 листопада, в церкві св. Стефана в Томс-Ривер, Н. Дж., а тлінні останки спочили на цвинтарі св. Духа у Гемптонбургу, Н.Й.

У глибокому смутку залишилися:

- чоловік - Юрій
- син - Геньо
- дочка - Таля Полі з чоловіком Михайлом та дітьми Шарльот і Юрчиком
- брат - Осип Гаврилюк з родиною
- сестра - Уляна Педерсон з родиною
- та кузини і дальша рідня

Вічна їй пам'ять!

Замість квітів можна зложити пожертви на Український Католицький Університет (UCEF), або на Українську католицьку церкву св. Стефана (St. Stephen UCC, Toms River, New Jersey).

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет – ЗУАДК

ділиться сумною вісткою з українською громадою, що 21 жовтня 2016 року відійшов у вічність довголітній президент ЗУАДК-у

св. п. д-р Олександр Білик

який віддав багато зусиль та енергії для розбудови ЗУАДК-у. За президенства д-р Білика ЗУАДК провадив широку допомогову діяльність потребуєчим нашим братам і сестрам та створив тривалий фонд для закупу землі малоземельним українським хліборобам в Бразилії.

Опечаленій дружині та родині складаємо наші глибокі співчуття.

Вічна йому пам'ять!

Екзекутива та Дирекція ЗУАДК-у

Користайте тепер -
відсотки НАЙНИЖЧІ та умови на моргеджах вигідні!
Звертайтеся до Кредитівки Самопоміч Нью Йорк

3.60%* APR
незмінний відсоток
25-ти річний термін

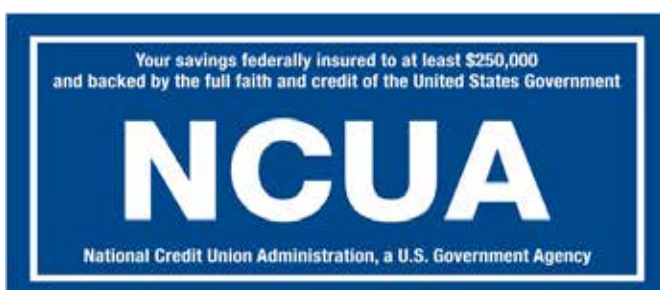
SELF RELIANCE NEW YORK Federal Credit Union

Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.

Головне бюро: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251
 E-mail: Info@selfreliancenyc.org; Website: www.selfreliancenyc.org
 Outside NYC call toll free: 1-888- SELFREL

Вигідно росташовані філії:

KERHONKSON: 6329 Route 209 Kerhonkson, NY 12446 Tel: 845 626-2938; Fax: 845 626-8636 ❖ **UNIONDALE:** 226 Uniondale Avenue Uniondale, NY 11553 Tel: 516 565-2393; Fax: 516 565-2097 ❖ **ASTORIA:** 32-01 31ST Avenue Astoria, NY 11106 Tel: 718 626-0506; Fax: 718 626-0458 ❖ **LINDENHURST:** 225 N 4th Street Lindenhurst, NY 11757 Tel: 631 867-5990; Fax: 631 867-5989

SRNYFCU NMLS# 699320

*Потрібно 20% завдатку; 1-4 родинний дім для вжитку домовласника; без нараховування точок (no points); нема штрафу за передчасне сплатення позички; 300 місяців до сплати; \$1,000 позичка коштує \$5.06. Відсотки на позичках можуть змінитись в будь-який час без попереднього повідомлення. APR - Annual Percentage Rate, в річному відношенні.